DOCUMENT RESUME

ED 472 771 FL 027 571

AUTHOR	Boruszczak, Bohdan, Comp.
TITLE	Tsikave: uchnivs'ski zoshyt [and] vidpovidi do uchnivs'koho zoshyta (It's Interesting: Activity Book [and] Answer Key to Student Activity Book). Collage 3: A Ukrainian Language Development Series.
INSTITUTION	Alberta Learning, Edmonton. Learning and Teaching Resources Branch.
SPONS AGENCY	Alberta Learning, Edmonton. Language Services Branch.
ISBN	ISBN-0-7785-1366-1; ISBN-0-7785-1368-8
PUB DATE	2002-00-00
NOTE	84p.; Funded by the Ukrainian Language Education Centre, Canadian Institute of Ukrainian Studies, University of Alberta, Ukrainian Professional and Business Club of Edmonton, and Alberta Ukrainian Commemorative Society. For related documents, see FL 027 568-71.
AVAILABLE FROM	Alberta Learning, Learning and Teaching Resources Branch, 11160 Jasper Avenue, Edmonton, AB Canada T5K 0L2.
PUB TYPE	Guides - Classroom - Learner (051) -- Guides - Classroom - Teacher (052)
LANGUAGE	Ukrainian
EDRS PRICE	EDRS Price MF01/PC04 Plus Postage.
DESCRIPTORS	Class Activities; Cultural Background; *Cultural Education; Ethnic Groups; *Heritage Education; Instructional Materials; Literature; *Native Language Instruction; Pattern Drills (Language); *Reading Materials; Second Language Instruction; Second Language Learning; Ukrainian; Uncommonly Taught Languages; Vocabulary Development; Writing Skills
IDENTIFIERS	Canada; *Ukrainians

ABSTRACT

This workbook is one of four intermediate- to advanced-level activity books in a series for teaching the Ukrainian language to both native speakers and second language learners. It offers a selection of exercises, vocabulary builders, dialogs, and writing exercises for language skill development. A teacher's answer key to accompany the activity book is also included. (CNP)

Reproductions supplied by EDRS are the best that can be made
from the original document.

ED 472 771

Tsikave: uchnivs'ski zoshyt [and] vidpovidi do uchnivs'koho zoshyta (It's Interesting: Activity Book [and] Answer Key to Student Activity Book). Collage 3: A Ukrainian Language Development Series

Bohdan Boruszczak, Comp.

U.S. DEPARTMENT OF EDUCATION
Office of Educational Research and Improvement
EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)

[] This document has been reproduced as received from the person or organization originating it.

[] Minor changes have been made to improve reproduction quality

Points of view or opinions stated in this document do not necessarily represent official OERI position or policy.

PERMISSION TO REPRODUCE AND DISSEMINATE THIS MATERIAL HAS BEEN GRANTED BY

C. Andrews

TO THE EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)

1

FL 027 571

BEST COPY AVAILABLE

FL

ЦІКАВЕ

УЧНІВСЬКИЙ ЗОШИТ

It's Interesting

Student Activity Book

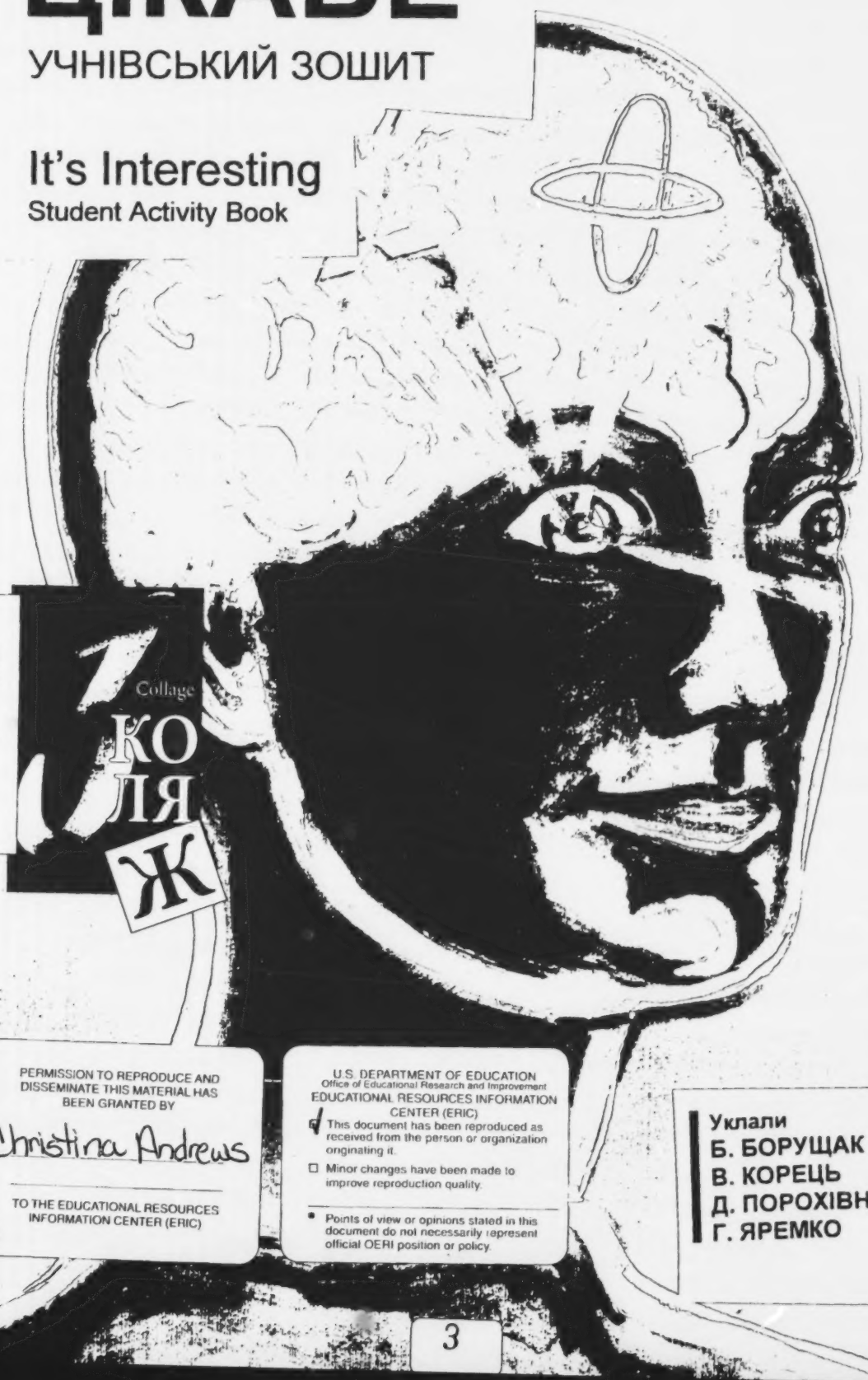

Програма навчання української мови

A Ukrainian Language Development Series

Уклали
Б. БОРУЩАК
В. КОРЕЦЬ
Д. ПОРОХІВНИК
Г. ЯРЕМКО

FL027571

PERMISSION TO REPRODUCE AND DISSEMINATE THIS MATERIAL HAS BEEN GRANTED BY

Christina Andrews

TO THE EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)

1

U.S. DEPARTMENT OF EDUCATION
Office of Educational Research and Improvement
EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)

☑ This document has been reproduced as received from the person or organization originating it.

☐ Minor changes have been made to improve reproduction quality.

• Points of view or opinions stated in this document do not necessarily represent official OERI position or policy.

ЦІКАВЕ

УЧНІВСЬКИЙ ЗОШИТ

It's Interesting

Student Activity Book

Програма навчання
української мови

Collage
КОЛЯЖ

A Ukrainian Language
Development Series

Уклали
Богдан Борущак
Василь Корець
Дарія Порохівник
Галина Яремко

Освіта Альберти
Відділ учнівських і вчительських матеріялів
Едмонтон, Канада

©2002 the Crown in Right of Alberta, as represented
by the Minister of Learning, Alberta Learning,
11160 Jasper Avenue, Edmonton, Alberta, Canada T5K 0L2

Every reasonable effort has been made to trace ownership of copyright materials. Information enabling the publisher to rectify any reference or credit in future printings will be welcomed.

All rights reserved.

Видавництво складає щиру подяку видавництву «Пласт» за дозвіл на адаптацію й перевидання в цьому учнівському зошиті рецензії Олеся Кузишина на платівку «Любомира» («Юнак. Журнал пластового юнацтва». Торонто: Пласт, 1978, ч. 6–7, с. 12).

Видавництво намагалося відшукати власників авторських прав кожного твору в цьому учнівському зошиті й буде вдячне за інформації, зауваження та поправки, які просить надсилати на подану нижче адресу.

The primary intended audience for this publication is:

Administrators	
Counsellors	
General Audience	
Parent School Councils	
Parents	
Students	√
Teachers	

Головними користувачами цього видання будуть:

Адміністратори	
Радники	
Загальна публіка	
Шкільні батьківські ради	
Батьки	
Учні	√
Учителі	

Pilot edition published 1989.
Printed in Canada.

Alberta Learning
Learning and Teaching Resources Branch
11160 Jasper Avenue
Edmonton, AB Canada T5K 0L2
Phone: (780) 427–2984; Fax: (780) 422–0576
Internet: http://ednet.edc.gov.ab.ca

Alberta Learning Cataloguing in Publication Data

Alberta. Alberta Learning. Learning and Teaching Resources Branch.
Tsikave : uchnivs'kyi zoshyt = It's interesting : student activity book / compiled by Bohdan Boruszczak … [et al.].

ISBN 0-7785-1366-1

1. Ukrainian language – Study and teaching – Alberta. 2. Language and languages – Study and teaching – Alberta – Bilingual method. I. Boruszczak, Bohdan. II. Title. III. Title: It's interesting: student activity book. IV. Series: Collage: a Ukrainian language development series.

PG3811.A333 2002 491.79

BEST COPY AVAILABLE

Видання випущено на замовлення

Відділу мовних програм *при* **Міністерстві освіти Альберти**.

Публікація матеріялів для 9-ї кляси,
як частини Програми навчання української мови «Коляж»,
була здійснена за фінансовою допомогою

Методичного кабінету української мови
при **Канадському інституті українських студій,**
Альбертський університет,

і

Клюбу українських професіоналістів і підприємців Едмонтону.

The development of the Collage Ukrainian Language Development Series was sponsored by the

Language Services Branch *of* **Alberta Learning**.

The publication of the Collage 3 level of the
Collage Ukrainian Language Development Series
was made possible by the financial support of the

Ukrainian Language Education Centre,
Canadian Institute of Ukrainian Studies,
University of Alberta,

and the

Ukrainian Professional and Business Club of Edmonton.

Зміст

Вправа 1.	Мозкова атака	1
Вправа 2.	Розкажи про себе	2
Вправа 3.	Родинні назви	3
Вправа 4.	Кличний відмінок	8
Вправа 5.	Невже!	10
Вправа 6.	Спостереження	11
Вправа 7.	Що ти бачиш?	13
Вправа 8.	Рецензія	15
Вправа 9.	Хто знає?	19
Вправа 10.	Знайдислово	22
Вправа 11.	Розшифруй речення	23
Вправа 12.	Хто дивиться в дзеркало?	25
Вправа 13.	Як цікаво!	26
Вправа 14.	Скажи одним словом	27
Вправа 15.	Місцевий відмінок прикметника	28
Вправа 16.	Який? Яка? Яке? Які?	31
Вправа 17.	Підбери займенники	32
Вправа 18.	Підбери прикметники	33
Вправа 19.	Приїжджайте до нас!	34
Вправа 20.	Ступені прикметників	36
Вправа 21.	Кросворд	38
Вправа 22.	Меню	39
Вправа 23.	Проєкт: знання мови	42
Словник		44
Особистий список нових слів		50

Вправа 1. Мозкова атака

Подумай і запиши всі слова, які приходять тобі на думку, коли ти чуєш слово «цікаве».

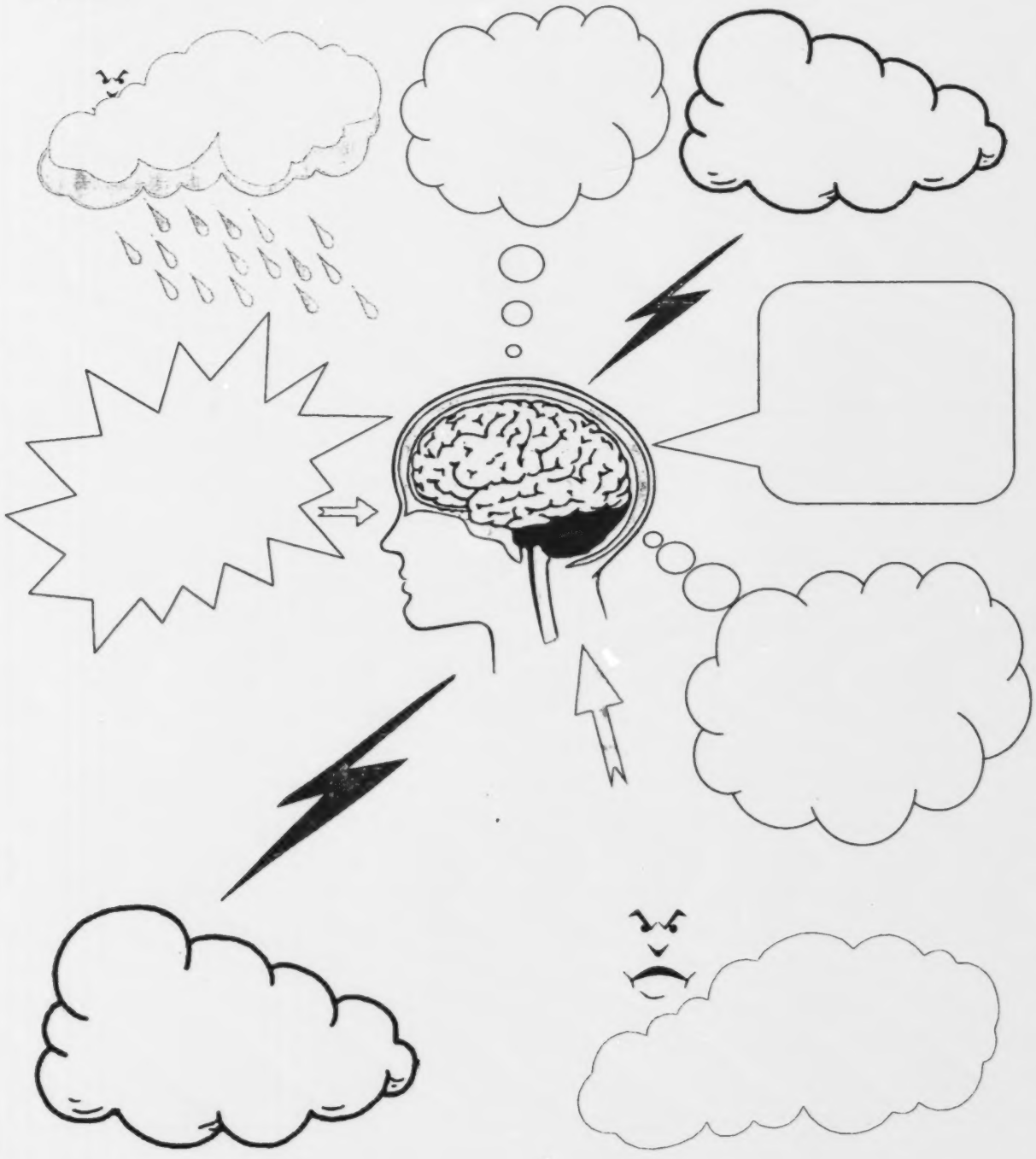

Вправа 2. Розкажи про себе

А. Напиши над лініями внизу 15–20 найцікавіших фактів про себе у формі списку. Не забудь згадати про найближчих членів родини, домашніх тваринок, улюблені заняття, цікаві подорожі, пляни на майбутнє й т. п. Якщо маєш фотографії, які ілюструють написане, принеси їх до кляси.

ДЕЩО ПРО МЕНЕ

Б. Користуючись списком і фотографіями з частини «А», усно розкажи одноклясникам про себе.

Вправа 3. Родинні назви

А. Прочитай твір «Родинні назви» у збірці текстів *Цікаве* (с. 51–53).

Б. Напиши над лініями родинні назви у відношенні до тебе.

1. Тато й мама — це твої _____.
2. Сестра тата чи мами — це твоя _____.
3. Люди, що тримали тебе до хреста — це твої _____.
4. Брат тата чи мами — це твій _____.
5. Нерідна мама — це твоя _____.
6. Давні члени роду — це твої _____.
7. Син твоїх батьків — це твій _____.
8. Батько тата чи мами — це твій _____.
9. Баба тата чи мами — це твоя _____.
10. Твоя дитина (дівчина) — це твоя _____.
11. Хресні батьки твоєї дитини — це твої _____.
12. Діти твоїх дітей — це твої _____.
13. Дочка твоїх батьків — це твоя _____.
14. Дружина твого тата — це твоя _____.
15. Чоловік твоєї сестри — це твій _____.
16. Твоя дитина (хлопець) — це твій _____.
17. Дружина твого брата — це твоя _____.
18. Чоловік твоєї дочки — це твій _____.
19. Нерідний батько — це твій _____.
20. Чоловік твоєї мами — це твій _____.

В. Прочитай про Павла Лютого та його родину. Потім напиши над лініями внизу відповідні родинні назви.

Павло Лютий одружився з Ганною Довбуш із роду Мокрих. Ганна мала п'ятирічну дочку Христю з попереднього подружжя. Незабаром у Ганни й Павла народився син Юрій. Вони вирішили попросити Марка Чорного та Олену Білу бути хресними батьками маленького Юрія.

Ганнині батьки — Любомир і Марта Мокрі — і Павлові батьки — Стефан та Євдокія Люті — скликали всю родину, щоб допомогти Павлові й Ганні приготувати гостину з нагоди христин. Ганнин старший брат Гриць купив вино, а його дружина Тетяна спекла величезного індика. Їхні сини — Святослав і Мирослав — привезли содову воду й сік. Ганнина молодша сестра Тереса приготувала гарну тарілку із сиром, сухариками й холодним м'ясом. Павлова старша сестра Стефанія нарвала квітів із городу Павліни, мами Марти Мокрої, та склала чудовий букет. Павлів старший брат Богдан прочитав поздоровлення від усієї родини, а його дружина Лариса заграла на бандурі. Марія Ткачук — мама Стефана Лютого, яка після смерти Стефанового батька Андрія одружилася з Євгеном Ткачуком, — спекла три смачні торти.

Гостям було дуже весело, бо Тересин чоловік Тома Сірий найняв естрадну оркестру, яка приграваля під час гостини.

Євген Ткачук молодший — Євгенів син із попереднього подружжя — зробив родині приємну несподіванку, коли зголосився прибрати після христин.

1. Павло Лютий — _____ Ганни.
2. Ганна — _____ Павла Лютого.
3. Павло Лютий — _____ Христі.
4. Христя — _____ Павла Лютого.
5. Павло й Ганна — _____ Юрія.
6. Юрій — _____ Марка Чорного та Олени Білої.
7. Марко Чорний та Олена Біла — _____ _____ Юрія.
8. Стефан та Євдокія Люті — _____ Любомира й Марти Мокрих.
9. Любомир Мокрий та Стефан Лютий — _____ Юрія.
10. Марта Мокра та Євдокія Люта — _____ Юрія.
11. Юрій — _____ Любомира й Марти Мокрих та Стефана і Євдокії Лютих.

12. Любомир Мокрий — _____ Павла.

13. Марта Мокра — _____ Павла.

14. Стефан Лютий — _____ Ганни.

15. Євдокія Люта — _____ Ганни.

16. Ганна — _____ Стефана та Євдокії Лютих.

17. Павло — _____ Любомира та Марти Мокрих.

18. Юрій — _____ _____ Христі.

19. Грищь — _____ Юрія.

20. Тетяна — _____ Ганни.

21. Стефанія — _____ Ганни.

22. Тома — _____ Ганни.

23. Святослав і Мирослав — _____ Юрія.

24. Ганна — _____ Святослава й Мирослава.

25. Павліна й Марія — _____ Юрія.

Г. Знайди в частині «В» ще п'ять родинних споріднень і запиши їх унизу.

1. Святослав — _____ Мирослава.

2. Євген — _____ Марії.

3. Марко та Олена — _____ Павла й Ганни.

4. Ганна й Павло — _____.

5. Лариса — _____ Ганни.

Ґ. Нарисуй родинне дерево Юрія Лютого. Напиши на ньому імена членів родини та родинні назви у відношенні до Юрія.

Д. Нарисуй портрет Ганниної родини. Потім випиши в таблицю на наступній сторінці імена членів родини та відповідні родинні назви у відношенні до Ганни.

Ім'я члена Ганниної родини	Родинна назва
Наприклад: Павло	*Ганнин чоловік*
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	

Е. Нарисуй своє родинне дерево. Напиши на ньому імена членів родини та родинні назви у відношенні до тебе.

BEST COPY AVAILABLE

Вправа 4. Кличний відмінок

Запам'ятай!

Коли кличемо когось або до когось звертаємося (говоримо, пишемо), уживаємо кличний відмінок.

Наприклад:	*Називний відмінок*		*Кличний відмінок*
	Галина		*Галино!*
	Соня		*Соню!*
	Андрій		*Андрію!*
	Софія		*Софіє!*
	Іван		*Іване!*
	Михайло		*Михайле!*
	Микола		*Миколо!*
	Ромко		*Ромку!*
	Юрчик		*Юрчику!*

А. Випиши всі імена з уривка про Павла Лютого (вправа 3, частина «В», с. 4) в називному відмінку. Потім перепиши їх у кличному відмінку.

	Називний відмінок	Кличний відмінок
Наприклад:	*Павло*	*Павле!*
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		

13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	
21.	

Б. Нарисуй своє обличчя та обличчя трьох членів родини в рамках. Поруч кожної рамки напиши ім'я зображеної особи. У хмаринці перепиши ім'я в кличному відмінку.

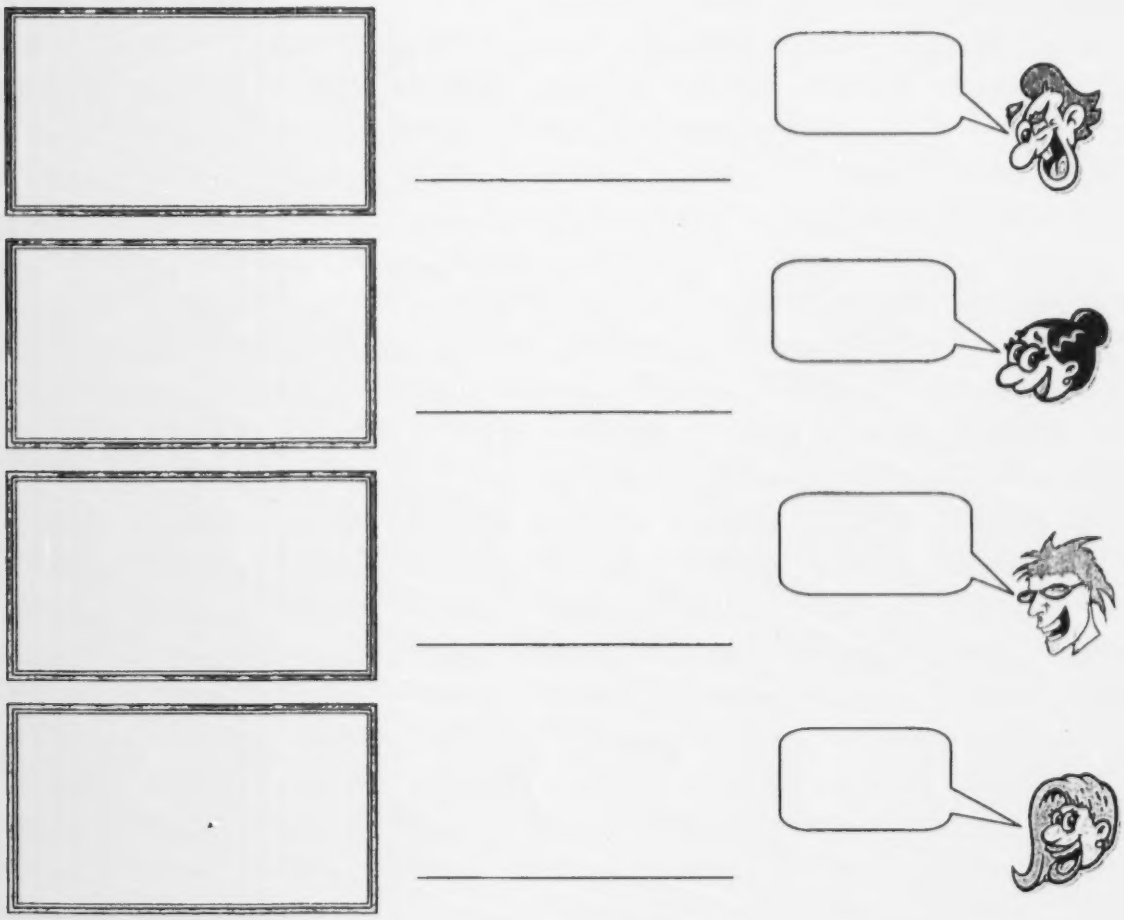

Вправа 5. Невже!

А. Вибери одну статтю з розділу «Як цікаво!» у збірці текстів *Цікаве* (с. 42–49) і прочитай її уважно кілька разів. Потім перепиши цю статтю своїми словами над лініями внизу.

Назва статті: _____

Мій переказ: _____

Б. Поділіться на групи із 3–4 осіб так, щоб кожний член групи мав інакшу статтю. Нехай кожен член групи прочитає свій переказ статті вголос.

Вправа 6. Спостереження

А. Прочитай поданий нижче уривок.

Спостереження відіграє велику роль в науці та здобутті знань взагалі. Певні галузі науки майже цілком залежать від спостережень науковців (наприклад, астрономія). У науці дуже важливо вдаватися до всебічних спостережень, а не дивитися на ситуацію з одного боку чи однієї точки зору.

Джон Ґодфрій Сакс (1816–1887) написав вірш «Сліпі чоловіки та слон»*. Вірш змальовує шість мудрих сліпих чоловіків, які хотіли довідатись, як виглядає слон.

Вони зробили такі спостереження. Перший чоловік упав при боці слона й закричав, що слон схожий на стіну. Другий ухопився за ікло й зауважив, що воно округле, гладке й гостре. Для нього слон був, як спис. Третій чоловік підійшов до слона та взяв у руку його хобот. Він зауважив, що слон дуже подібний до вужа. Четвертий помацав слонове коліно й вирішив, що слон є таким, як дерево. П'ятий чоловік торкнувся вуха й сказав, що слон схожий на віяло. Шостий чоловік хапнув хвоста й вирішив, що слон дуже подібний до шнура.

Кожний чоловік був переконаний, що його спостереження було правильним.

*Див. http://www.constitution.org/col/blind_men.htm за оригіналом вірша.

Б. Напиши, яку частину слона спостерігав кожний чоловік, і який висновок він зробив зі свого спостереження. Користуючись першим зразком, напиши всі висновки повними реченнями.

Чоловік	Частина слона	Висновок
1-й	*бік*	Перший чоловік думав, що слон схожий на *стіну*.
2-й		Другий чоловік думав, що слон схожий на _____
3-й		Третій чоловік думав, що слон схожий на _____
4-й		Четвертий чоловік думав, що слон схожий на _____
5-й		П'ятий чоловік думав, що слон схожий на _____
6-й		Шостий чоловік думав, що слон схожий на _____

В. Уяви собі, як виглядав би слон, якщо висновки шести сліпих чоловіків були б правильними. Нарисуй цього дивовижного слона.

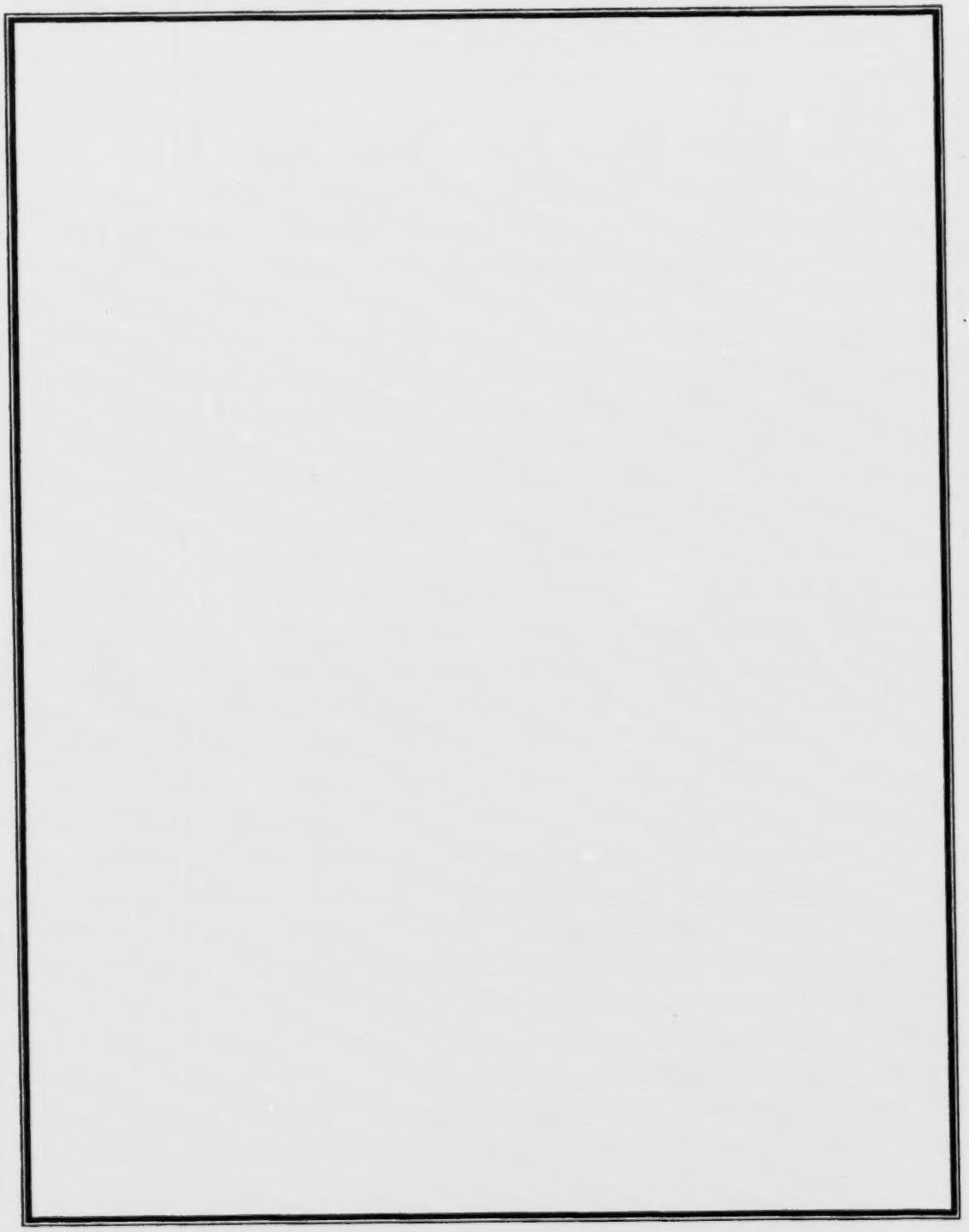

Вправа 7. Що ти бачиш?

А. Добре подивись на ілюстрацію зверху сторінки. Опиши все, що ти бачиш.

_____

_____

_____

_____

Б. Оберни ілюстрацію зверху сторінки догори ногами. Опиши все, що ти бачиш тепер.

_____

_____

_____

_____

В. Тепер придумай і нарисуй ще одну ілюстрацію, яка зображує більше ніж одну річ чи особу. Напиши під ілюстрацією, що вона зображує.

Вправа 8. Рецензія

А. Прочитай рецензію на платівку Любомири Ковальчук «Любомира».

Любомира

Після великого успіху її першої платівки з ансамблем «Зоря» ми, слухачі, нетерпляче очікували другої платівки молодої української співачки Любомири Ковальчук. І ось недавно вийшла ця друга платівка під назвою «Любомира».

Слухаючи цю платівку, відразу можна зауважити, що репертуар Любомири поширився й охоплює різні музичні стилі. На платівці є популярні народні пісні («Мені ворожка ворожила», «Воля»), сучасні пісні з України («Жовтий лист», «А я люблю Прикарпаття»), а також композиції музикантів, які грають на цій платівці: «Казка» — музика Любомири Ковальчук, «Спи, дитинко, спи» — муз. Ярослава Ґудзя, «Садок розцвітає» — муз. Петра Марунчака і «Мама» — муз. Ярослава Ґудзя.

Такий широкий репертуар вимагає в солістки великої гнучкости. Здебільшого Любомира добре виконує це завдання.

Проте одна пісня своїм характером не підходить Любомирі. Це — «Жовтий лист», слова В. Громчева, муз. Володимира Івасюка. Ця пісня вимагає сильнішого, глибшого голосу, а також більш чутливого, драматичного виконання. Відразу пригадується виконання знаної співачки Софії Ротару. Молода Любомира ще не може рівнятися до співачки такої кляси, як Ротару, і тому в неї ця пісня виходить слабше.

Одначе легкий, свобідний голос Любомири дуже добре підходить жвавим, бадьорим пісням, як, наприклад, «Казка», «Ой, яка я гарна» і «А я люблю Прикарпаття». Цю останню пісню Любомира виконує у формі в'язанки разом із піснею «Заплакали очі зорями». Тут Любомира співає дуже добре, а інструментальний акомпаньямент дуже ефективний. На мою думку, це найкраще виконана пісня на цій платівці.

Акомпаньямент інструменталістів стилево дуже нагадує той, що чуємо на платівці «Зоря». Це тому, що двоє музикантів, Петро Марунчак — бубни і Ярослав Ґудзьо — гітара, знов акомпаньюють Любомирі на цій другій платівці. Особливо виділяється перший гітарист Павло Антоні. Гарне тло додають Петро Гуменний — мандоліна і Юрко Кульчицький – клявіятура. Також появляється басист — Джон Джейсон і Стефан Ґордон — трубка. Ансамбль добре зіграний і ніхто надмірно не домінує. Було б ще краще, якби бубоніст Петро Марунчак і басист Джон Джейсон виявляли трохи більше ініціятиви й музикальности, бо взагалі вони грають досить мляво.

Але недотягнення цієї платівки мінімальні, і солістка Любомира Ковальчук виявляє багато позитивних прикмет як молода співачка. Напевно почуємо її чистий, легкий, безжурний голос на багатьох українських платівках у майбутньому.

Олесь Кузишин

BEST COPY AVAILABLE

Б. Напиши відповіді на запитання про платівку «Любомира» повними реченнями.

1. Як звуть співачку? _____

2. Випиши з рецензії назви пісень, що підходять до кожної категорії.

   Популярні народні пісні: _____

   _____

   Сучасні пісні з України: _____

   _____

   Жваві, бадьорі пісні: _____

   _____

   _____

3. Випиши назви оригінальних композицій музикантів та їхні імена й прізвища.

Назва пісні	Композитор

4. До якої пісні Любомира сама написала музику?

   _____

5. а) Яка пісня, на думку автора рецензії, найкраще виконана на цій платівці?

   _____

   _____

   б) Чому?

   _____

   _____

6. Чому рецензентові не сподобалася пісня «Жовтий лист»?

   _____

   _____

23

7. Напиши імена та прізвища членів музичного ансамблю й на яких інструментах вони грають.

Ім'я та прізвище	Інструмент
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	

8. Що пише автор про гру Петра Марунчака та Джона Джейсона?

_____

9. Як називається перша платівка Любомири?

_____

10. Як звуть автора рецензії?

_____

В. Послухай пісню «Жовтий лист» і в'язанку «А я люблю Прикарпаття» й «Заплакали очі зорями». Чи ти погоджуєшся з автором рецензії? Поясни чому.

_____

_____

_____

_____

Г. Знайди в Інтернеті (www.acmi.canoe.ca) життєпис Любомири Ковальчук* і перепиши його внизу своїми словами.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

**Співачка користується ім'ям «Luba» серед неукраїномовної публіки.*

Ґ. Послухай якийсь український компакт-диск (платівку, тасьму) й напиши рецензію. Уживай рецензію на платівку «Любомира» як зразок.

Назва компакт-диску (платівки, тасьми):

Ім'я та прізвище співака/співачки:

25

Вправа 9. Хто знає?

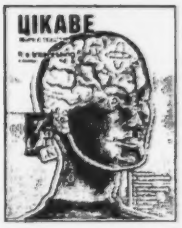

А. У парах або малих групах знайдіть відповіді на подані нижче запитання та напишіть їх над лініями повними реченнями. (Відповіді до всіх запитань можна знайти у збірці текстів *Цікаве*. Назва твору, в якому знаходиться відповідь, подана в дужках після кожного запитання.)

Наприклад: Як у Галичині називають рідного брата батька та його дружину? («Родинні назви»)
У Галичині рідного брата батька та його дружину називають стрийко та стриянка.

1. Якого українського героя порівнюють до англійського Робін Гуда? («Олекса Довбуш»)

_____

2. Який гуцульський інструмент сповіщає смерть, похорон, весілля чи якусь іншу подію на селі? («Українські народні музичні інструменти»)

_____

3. Хто написав слова до українського національного гимну? («Про український національний гимн»)

_____

4. Хто вперше привіз боби какао до Европи? («Як росте какао»)

_____

5. Яка риба здобуває собі поживу за допомогою електрики? («Риб'ячі електростанції»)

_____

6. Чого бракує у воді, створеній зі снігу? («Цікаве з фізики й техніки»)

_____

7. Які «дощі» двічі випадали на півдні Франції в місті Каорі? («Живі дощі»)

_____

8. У котрому році поїзд уперше переїхав через усю Канаду? («Перший поїзд через усю Канаду»)

_____

9. Як колись називали місяць липень? («Походження назов місяців»)

_____

10. Який славний художник керував підготовою до новорічного свята в замку міланського герцога Моро? («Золотий хлопчик»)

_____

11. Скільки часу потрібно, щоб виростити бороду 9 метрів завдовжки? («Дев'ятиметрова борода»)

_____

12. За якого гетьмана в Україні почали святкувати новий рік 1-го січня? («Новий рік»)

_____

13. В якій країні видають більше грошей на жувальну гуму, ніж на підручники? («Булька, булька, булька, булька…»)

_____

14. Яка тварина бігає швидше за всіх? («Цікаве про тварин»)

_____

15. Як називається примарне озеро в пустелі? («Озера-примари»)

_____

16. Якими словами вітались в стародавньому Римі? («Як різні люди вітаються»)

_____

17. Хто говорить найбільше? («Клясифікація балакучих»)

_____

18. Із чого виробляють олівці? («Звідки взялися олівці?»)

_____

19. Скільки на Землі прісної води? («Вода, вода…»)

_____

20. Які землі відкрив капітан Джеймс Кук під час першої експедиції 1768 року? («Кінець капітана Кука»)

_____

27

Б. Кожна група по черзі читає свою відповідь на запитання вголос, а вчитель/вчителька відразу дає очки — 2 за правильну й повну відповідь, 1 — за неповну відповідь, 0 — за неправильну або пропущену відповідь. Один член у кожній групі записує очки в поданому нижче стовпчику.

Запитання	Очки	Запитання	Очки
ч. 1		ч. 11	
ч. 2		ч. 12	
ч. 3		ч. 13	
ч. 4		ч. 14	
ч. 5		ч. 15	
ч. 6		ч. 16	
ч. 7		ч. 17	
ч. 8		ч. 18	
ч. 9		ч. 19	
ч. 10		ч. 20	

Наприкінці кожна група підраховує свої очки і вчитель/вчителька проголошує чемпіонів, які зайняли 1-е, 2-е та 3-є місце.

Наші очки:

Ми зайняли:

(Розмалюйте відповідний значок).

Вправа 10. Знайдислово

А. Випиши зі словника, що знаходиться наприкінці цього зошита, всі слова, які починаються з літери «в».

Б. Знайди у «Знайдислові» слова, подані в частині «А». Слова написані по горизонталі, по вертикалі, по діягоналі й задом наперед.

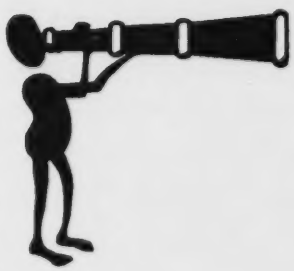

й	в	н	у	т	р	і	ш	н	і	й	в	в
ї	в	и	к	у	н	в	м	и	ч	т	і	в
в	к	в	и	с	н	о	в	о	к	к	д	і
л	і	в	л	ш	и	р	о	г	у	в	т	т
а	т	и	в	и	т	я	т	г	у	р	в	а
ш	с	з	'	т	й	ц	и	й	и	в	о	т
т	о	н	я	а	а	т	к	к	в	р	р	е
у	м	а	з	н	н	о	у	в	о	я	ю	с
в	о	ч	а	о	и	н	о	г	к	в	в	я
а	д	н	н	к	в	н	у	и	й	и	а	г
т	і	и	к	и	т	в	к	с	у	т	т	і
и	в	й	а	в	я	и	т	и	в	я	и	в

Вправа 11. Розшифруй речення

А. Уважно розглянь поданий нижче код. Зауваж, що кожна літера має інакше число.

КОД:

А	Б	В	Г	Ґ	Д	Е	Є	Ж	З	И	І	Ї	Й	К	Л
14	29	28	19	13	16	3	11	18	25	6	8	2	20	21	22

М	Н	О	П	Р	С	Т	У	Ф	Х	Ц	Ч	Ш	Щ	Ю	Я	Ь
31	30	9	10	4	15	5	7	17	26	27	32	23	33	12	1	24

Б. Розшифруй речення за допомогою поданого вище коду. Для цього треба вписати у клітинку під кожним числом відповідну йому літеру. Потім напиши розшифровані речення над лініями під клітинками.

1.

19	14	28	19	20	27	8		28	29	6	22	6		21	7	21	14	! !	

5	4	3	29	14		28	8	16	8	29	4	14	5	6		20	9	19	9	

5	8	22	9	. .

_____

2.

10	4	6	2	25	16	18	14	20	5	3		16	9		21	14	30	14	16	6	. .	

5	7	5		29	14	19	14	5	9		16	3	23	3	28	9	2	

25	3	31	22	8	. .

_____

BEST COPY AVAILABLE

3.

7		29	7	3	30	9	15	–	14	20	4	3	15	8	

28	6	10	14	28		32	9	4	30	6	20		16	9	33	. .

4.

7		16	18	7	30	13	22	1	26		8	30	16	8	2	

25	22	9	28	6	22	6		16	28	8		16	8	28	32	6	30	21	6	, ,	

33	9		18	6	22	6		15	3	4	3	16		28	9	28	21	8	28	. .	

5.

19	9	15	10	9	16	6	30	1		25	30	14	20	23	22	14		16	28	8	

19	4	7	16	21	6		25	9	22	9	5	14		7		23	22	7	30	21	7	

23	22	7	30	21	7		8	30	16	6	21	14	. .

В. Тепер ти закодуй два речення. Тоді попроси однокласника/однокласницю розшифрувати твої речення, а ти розшифруй його/її.

1.

2.

Вправа 12. Хто дивиться в дзеркало?

А. Як ти думаєш, хто більше дивиться в дзеркало — чоловіки чи жінки? Поясни свою думку.

Б. Тепер прочитай статтю «Хто дивиться в дзеркало?» у збірці текстів *Цікаве* (с. 45).

В. Напиши відповіді на запитання повними реченнями.

1. Що шведські психологи хотіли довідатися?

2. Як вони провели дослідження?

3. Скільки жінок і скільки чоловіків подивились у дзеркало?

4. Чому жінки дивилися в дзеркало, а чому чоловіки?

5. Чи твоя відповідь у частині «А» погоджується з результатами дослідження? Поясни.

Вправа 13. Як цікаво!

А. Прочитай статтю «Звідки пішли галоші?» у збірці текстів *Цікаве* (с. 44).

Б. Напиши відповіді на запитання повними реченнями.

1. Про що ми довідуємося з цієї статті?

   _____

2. Із чого індійці з берегів Амазонки виготовляли взуття?

   _____

3. Зазнач порядок виготовлення цього взуття:

   _____ Підставляли ноги під сік, що тік з дерева.

   _____ Сік твердів через деякий час.

   _____ Знімали готові галоші з ніг.

   _____ Вони різали кору дерева.

В. Проілюструй процес виготовлення галош. Підпиши свої рисунки.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

Вправа 14. Скажи одним словом

Напиши число слова біля його значення. Якщо потрібно, перевір значення у словнику наприкінці цього зошита.

Число	Значення	Слово
Приклад: 21	*який не можна зрозуміти*	1. внутрішній
	кімната для проведення експериментів	2. настільний
	будь-яке живе тіло	3. лабораторія
	скріплені чимось однорідні предмети	4. оригінальний
	остаточна думка про щонебудь	5. потрібний
	проводити експерименти	6. інтелект
	який знаходиться в середині чогонебудь	7. літопис
	скупчення нафти, газу, золота й т. п. у землі	8. влаштувати
	організувати якунебудь подію	9. експериментувати
	захищати щонебудь від псування, руйнування чи небезпеки	10. надзвичайний
	сукупність машин, механізмів, апаратів і т. п.	11. в'язанка
	той, що відрізняється від інших	12. організм
	здатність людини думати	13. вітчим
	щось дивне, смішне, рідкісне	14. курйоз
	призначений для столу	15. неймовірний
	нерідний батько	16. відомості
	такий, що викликає захоплення	17. родовище
	без якого не можна обійтися	18. техніка
	хронологічний запис історичних подій	19. зберігати
	який важко або неможливо собі уявити	20. висновок
	певні факти про когонебудь або щонебудь	*21. незрозумілий*

Вправа 15. Місцевий відмінок прикметника

Запам'ятай!

Коли відповідаємо на запитання *На (у/в, при) якому/якім? (якій?, яких?)*, уживаємо місцевий відмінок. Наприклад:

На якій людині ти бачила гарні джинси?
гарна дівчина — на гарній дівчині
молода Софія — на молодій Софії
малий хлопчик — на малому хлопчику (-ові)
сумний Андрій — на сумному Андрієві
старий батько — на старому батькові
новий учитель — на новому вчителеві
поважний ковбой — на поважному ковбоєві
цікаві учні — на цікавих учнях
веселі мами — на веселих мамах

У якій схованці ви знайшли ці гроші?
мала торбинка — у малій торбинці
старе вухо — у старому вусі
новий гаманець — у новому гаманці
велика книга — у великій книзі
глибоке озеро — у глибокому озері
товстий словник — у товстому словнику (-ові)
шкіряні торбинки — у шкіряних торбинках
чорні гаманці — у чорних гаманцях
дідові кишені — у дідових кишенях

На яких меблях лежали нові сорочки?
широка полиця — на широкій полиці
нова канапа — на новій канапі
нічний столик — на нічному столику
гарний килим — на гарному килимі
зручне крісло — на зручному кріслі
велика комода — на великій комоді
м'яке ліжко — на м'якому ліжку
низькі крісла — на низьких кріслах
вузькі полиці — на вузьких полицях

У якому місяці ви народилися?
теплий жовтень — у теплому жовтні
сніжний лютий — у сніжному лютому

При якому будинку ростуть сосни?
старі бібліотеки — при старих бібліотеках
модерна крамниця — при модерній крамниці
новий дім — при новому домі
наш банк — при нашому банку
малі лікарні — при малих лікарнях

Увага! Закінчення питального слова допоможе тобі підібрати правильне закінчення прикметника (наприклад: у яких? — у зелених; на якій? — на великій; при якому? — при старому; у якім? — у старовинним).

Упиши подані нижче слова у відповідні речення. Не забудь поставити слова в місцевому відмінку.

культурний	єгипетська	темна	сільські	оригінальна
зоряне	заплакані	біле	український	телевізійні
людський	втомлені	Чорне	жувальна	Середня
стародавня	старі	вовча	густі	розкішний
шкільна	гуцульське	іміграційні	англійська	королівський

1. Літописець Нестор описав події в _____ Україні.
   якій?
2. Учнівська рада влаштувала збори в _____ бібліотеці.
   якій?
3. Мати принесла хвору дитину до лікарні на _____ руках.
   яких?
4. Вода займає 90% у _____ організмі.
   якому?
5. При _____ центрі утворився танцювальний ансамбль.
   якому?
6. При _____ будинках часто ростуть великі дерева.
   яких?
7. Я зауважила, що сьогодні на _____ каналах не було новин.
   яких?
8. Археологи знайшли людський скелет у _____ печері.
   якій?
9. Винаходи Тома Едісона можна побачити в його _____ лабораторії.
   якій?
10. Оксана вишила червоні троянди на _____ полотні.
    якому?
11. В _____ релігії існував культ загробного життя.
    якій?
12. Василь побачив смуток у _____ очах матері.
    яких?
13. Хлопці поїхали до Криму, щоб поплавати в _____ морі.
    якому?
14. Амала й Камала жили у _____ зграї.
    якій?

15. Долина Живих дощів знаходиться в _____ Азії.
якій?

16. При _____ дорогах паслися корови й гуси.
яких?

17. У _____ замку герцога Моро готувалися до новорічного свята.
якому?

18. В _____ абетці немає літери «ж».
якій?

19. Такі великі ведмеді живуть тільки в _____ лісах Карпат.
яких?

20. Я думаю, що в _____ гумі немає ніяких вітамінів.
якій?

21. При _____ дворі працює багато слуг.
якому?

22. Олекса Довбуш народився в _____ селі Печеніжин.
якому?

23. Поселенці діставали безкоштовне помешкання в _____ залях.
яких?

24. На _____ небі яскраво світила Полярна зоря.
якому?

25. Пісню «Ще не вмерла Україна» вперше виконано 1864 року в _____ театрі у Львові.
якому?

Вправа 16. Який? Яка? Яке? Які?

Поруч кожного словосполучення напиши питальне слово, яке підходить до прикметника в тому словосполученні.

Наприклад: ***Словосполучення*** *червоні шаравари* *спортове авто*	***Питальне слово*** *які?* *яке?*
1. кукурудзяне борошно	_____
2. гіркий смак	_____
3. дев'ятиметрова борода	_____
4. коров'яче молоко	_____
5. цивілізовані люди	_____
6. нічний дощ	_____
7. цікава подія	_____
8. відомий актор	_____
9. піскова пустеля	_____
10. риб'ячі електростанції	_____
11. грецький календар	_____
12. канадські газети	_____
13. сердиті гавайці	_____
14. козацький рід	_____
15. скошене збіжжя	_____
16. золота фарба	_____
17. різдвяна ялинка	_____
18. тяжке життя	_____
19. український гимн	_____
20. родинні назви	_____
21. родюча земля	_____
22. міланський герцог	_____
23. водонепроникні черевики	_____
24. тверді олівці	_____
25. Західня Україна	_____

Вправа 17. Підбери займенники

Вибери з дужок під лініями відповідні присвійні займенники та впиши їх у речення.

1. Я помітив у _____ кишені унікальні окуляри.
   (твоя) (твій) (твоїй)
2. Чи ти віриш, що в _____ домі є оригінальна картина Пікассо?
   (їхньому) (їхнє) (їхній)
3. Хто з вас думає, що на _____ голові була перука?
   (йому) (його) (нього)
4. Чи у _____ школі є сучасна комп'ютерна техніка?
   (ваше) (ваша) (вашій)
5. У _____ книжках ви можете прочитати про первісних людей.
   (їхніх) (їхні) (їхня)
6. Нова настільна лямпа стоїть в _____ кабінеті.
   (його) (йому) (він)
7. На жаль, у _____ дослідженні знайшлися грубі помилки.
   (твій) (твоя) (твоєму)
8. При _____ молодечій організації працює драматичний гурток.
   (наша) (нашому) (нашій)
9. Завтра ми будемо обідати в _____ розкішному готелі.
   (їхній) (їхніх) (їхньому)
10. Відомі актори з Голлівуду виступали на _____ театральних сценах.
    (наших) (наш) (нашими)
11. Ти ніколи не знайдеш цукерок у _____ кишені.
    (моїй) (моя) (моєї)
12. У _____ авті зовсім не працює кондиціонер!
    (твоє) (твоєму) (твоїй)
13. Реєстраційний стіл стояв при _____ канцелярії.
    (нього) (його) (ньому)
14. Андрій помітив сльози в _____ блакитних очах.
    (її) (їй) (неї)
15. Яка городина росте на _____ городі?
    (ваш) (ваше) (вашому)

Вправа 18. Підбери прикметники

Вибери з прямокутника прикметник, що найкраще підходить до речення, і напиши його над лінією у правильній граматичній формі.

~ електричний	~ морський	~ тропічний
~ кедровий	~ останній	~ третій
~ народній	~ найвищий	~ гіркий
~ маленький	~ червоний	~ славний
~ синій	~ український	~ стародавній

1. Сирі боби дерева какао мають _____ смак.
2. Олекса Довбуш — це _____ Робін Гуд.
3. _____ єгиптяни вірили в загробне життя.
4. Підготовою до свята керував _____ художник Леонардо да Вінчі.
5. Для оправи олівців уживають _____ дерево.
6. У червні різні ягоди та квіти мають _____ колір.
7. Ми хочемо більше дізнатися про українські _____ інструменти.
8. _____ кенгуреня перелазить у сумку матері самостійно.
9. Жирафа — _____ тварина на Землі.
10. _____ вугри живуть у ріках Амазонка та Оріноко.
11. Березень — _____ місяць року.
12. _____ експедиція Кука закінчилася 16 лютого 1779 року.
13. Туристам з України дуже сподобалося _____ небо Альберти.
14. _____ вода — це 97 відсотків усієї світової води.
15. На місто Ґалвестон налетіла _____ буря.

BEST COPY AVAILABLE

Вправа 19. Приїжджайте до нас!

У статті-брошурі «Возьміть Собі Фарму в Кенедієн Песифік Компанії» (*Цікаве. Збірка текстів*, с. 61–65) залізнична лінія «Кенедієн Песифік» запрошує людей з інших країн їхати до Канади й заселяти вільні землі.

А. У парах приготуйте брошуру, заохочуючи людей приїхати до вашого міста чи містечка. У брошурі стисло опишіть своє місто чи містечко, зазначте найважливіші послуги, підкресліть переваги, умістіть цікаві фотографії чи ілюстрації й подайте переконливі причини, чому люди повинні сюди їхати. Спочатку напишіть конспект (плян) брошури внизу. Потім розробіть його на додаткових аркушах паперу.

Конспект брошури

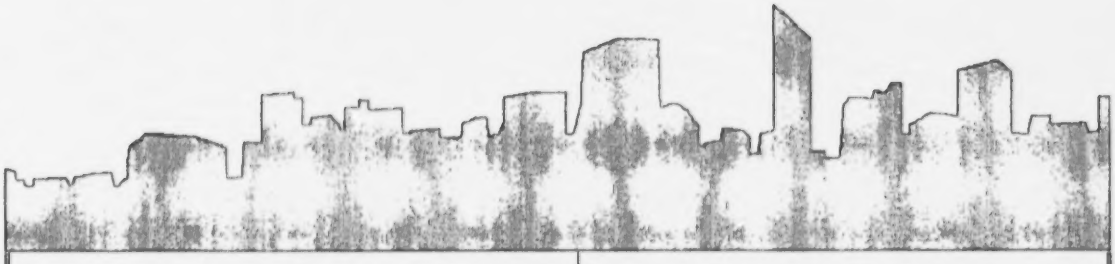

Б. У тих самих парах приготуйте чистовий варіянт брошури на комп'ютері та представте його клясі.

Вправа 20. Ступені прикметників

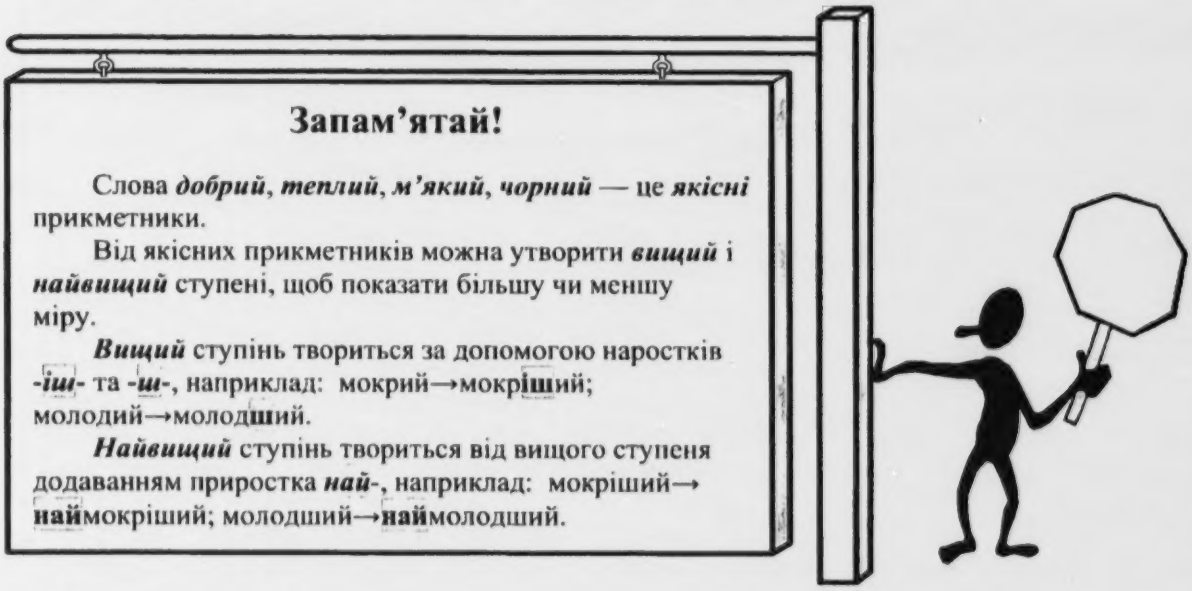

Запам'ятай!

Слова ***добрий***, ***теплий***, ***м'який***, ***чорний*** — це ***якісні*** прикметники.

Від якісних прикметників можна утворити ***вищий*** і ***найвищий*** ступені, щоб показати більшу чи меншу міру.

Вищий ступінь твориться за допомогою наростків ***-іш-*** та ***-ш-***, наприклад: мокрий→мокріший; молодий→молодший.

Найвищий ступінь твориться від вищого ступеня додаванням приростка ***най-***, наприклад: мокріший→ **най**мокріший; молодший→**най**молодший.

А. Утвори з поданих якісних прикметників вищий і найвищий ступені.

Якісні прикметники	Вищий ступінь	Найвищий ступінь
Наприклад: цікавий	*цікавіший*	*найцікавіший*
1. гарний		
2. довгий		
3. бідний		
4. чистий		
5. голосний		
6. мудрий		
7. голодний		
8. популярний		
9. нудний		
10. багатий		
11. сумний		
12. холодний		
13. білий		
14. молодий		
15. здоровий		

43

BEST COPY AVAILABLE

Б. Упиши в речення відповідний ступінь прикметника.

Наприклад: Ми хочемо купити собі ___*зручніше*___ *(зручне) крісло.*
(вищий ступінь)

Семен має ___*найбіліші*___ *(білі) зуби!*
(найвищий ступінь)

1. Моя мама готує _____ (смачні) страви, ніж твоя.
(вищий ступінь)
2. Дарія завжди купує _____ (дорогий) одяг.
(найвищий ступінь)
3. Я думаю, що Марко дістає _____ (тяжкі) завдання, ніж ти.
(вищий ступінь)
4. Діти, хто в цій клясі _____ (молодий)?
(найвищий ступінь)
5. Чи ти справді віриш, що дівчата _____ (слабі) від хлопців?
(вищий ступінь)
6. Наш Зенко — _____ (популярний) хлопець у школі.
(найвищий ступінь)
7. Узимку я вдягаю свої _____ (теплі) светри.
(найвищий ступінь)
8. Мою сестру цікавить _____ (нова) мода.
(найвищий ступінь)
9. Чому ти принесла мені _____ (велике) дзеркало?
(вищий ступінь)
10. Твоє рішення _____ (мудрий), ніж моє.
(вищий ступінь)
11. Колись зими були довші й _____ (холодні).
(вищий ступінь)
12. Ти розбив _____ (старий) експонат у музеї!
(найвищий ступінь)
13. Цього року наші _____ (добрі) учні поїдуть в Україну.
(найвищий ступінь)
14. Чи у вас є _____ (свіжий) хліб?
(вищий ступінь)
15. Чому ти завжди _____ (голосна) у групі?
(найвищий ступінь)

Вправа 21. Кросворд

Розв'яжи кросворд.

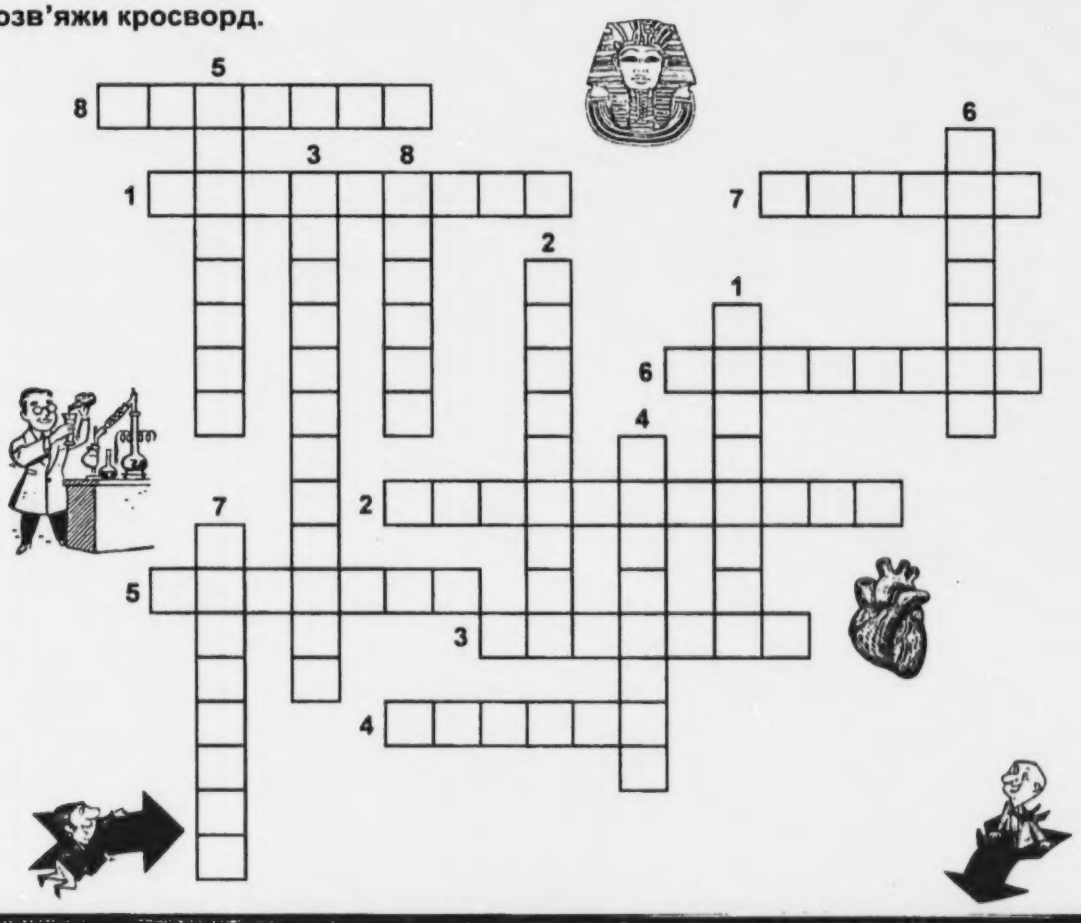

По горизонталі		По вертикалі	
1	оболонка Землі; повітря	1	остаточні думки про щонебудь
2	спеціяльне приміщення для проведення експериментів, дослідів	2	певні факти про когонебудь або щонебудь
3	послідовний запис історичних подій у Київській Русі	3	своєрідний; не такий, як усі
4	частини живого тіла	4	те, що відноситься до науки
5	сукупність машин, механізмів, апаратів та пристроїв	5	розум; здатність людини мислити
6	зробити завдання, наказ, задум	6	шукаючи, знайти щонебудь
7	нерідний батько	7	стаття, що аналізує та оцінює якийнебудь твір, концерт, фільм і т. п.
8	без певного смаку через відсутність соли	8	титул царя в Стародавньому Єгипті

BEST COPY AVAILABLE

Вправа 22. Меню

А. Уяви собі, що ти — кухар у популярній закусочній. Напиши внизу, що можна там поїсти й випити.

Меню

Закуски

Салати

Сандвічі

Локшина

М'ясні страви

Піца

Десерти

Супи

Напої

Гамбургери й гот-доги

Морозиво

Б. Напиши короткі відповіді на запитання.

1. Які страви тобі найбільше смакують?

2. Які напої тобі найбільше смакують?

3. Яка їжа тобі взагалі не смакує?

4. Які напої тобі взагалі не смакують?

5. Які етнічні страви ти знаєш?

6. Що ти найчастіше замовляєш у ресторані швидкого харчування (напр., у «МакДональдсі»)?

В. Тепер уяви собі, що ти — власник шикарного ресторану. Створи листок-меню для свого ресторану. Не забудь:

- дати ресторанові назву
- розробити меню, зазначивши відповідні категорії страв
- описати страви
- визначити спеціялізацію ресторану (вегетаріянський, італійський, український, европейська кухня й т. п.)
- установити ціни

Розроби чернетку меню на наступній сторінці.

Меню

Г. Використовуючи свої мистецькі нахили, створи остаточний варіянт меню на комп'ютері.

Вправа 23. Проєкт: знання мови

Підготуй проєкт на тему «Чому та як знання української мови допомагає людям у житті» та продемонструй його в клясі.

Можна підготувати матеріял у вигляді відео, брошурки, виставки, програмного забезпечення для комп'ютера або в іншій формі, придатній для авдіо-візуальної презентації.

Можна приготувати повідомлення про те, як знання української мови допомогло особисто тобі або комусь іншому в житті. Намагайся вживати приклади, які демонструють реальну користь знання української мови.

Розроби плян свого проєкту внизу й на наступній сторінці.

Чому та як знання української мови допомагає людям у житті

49

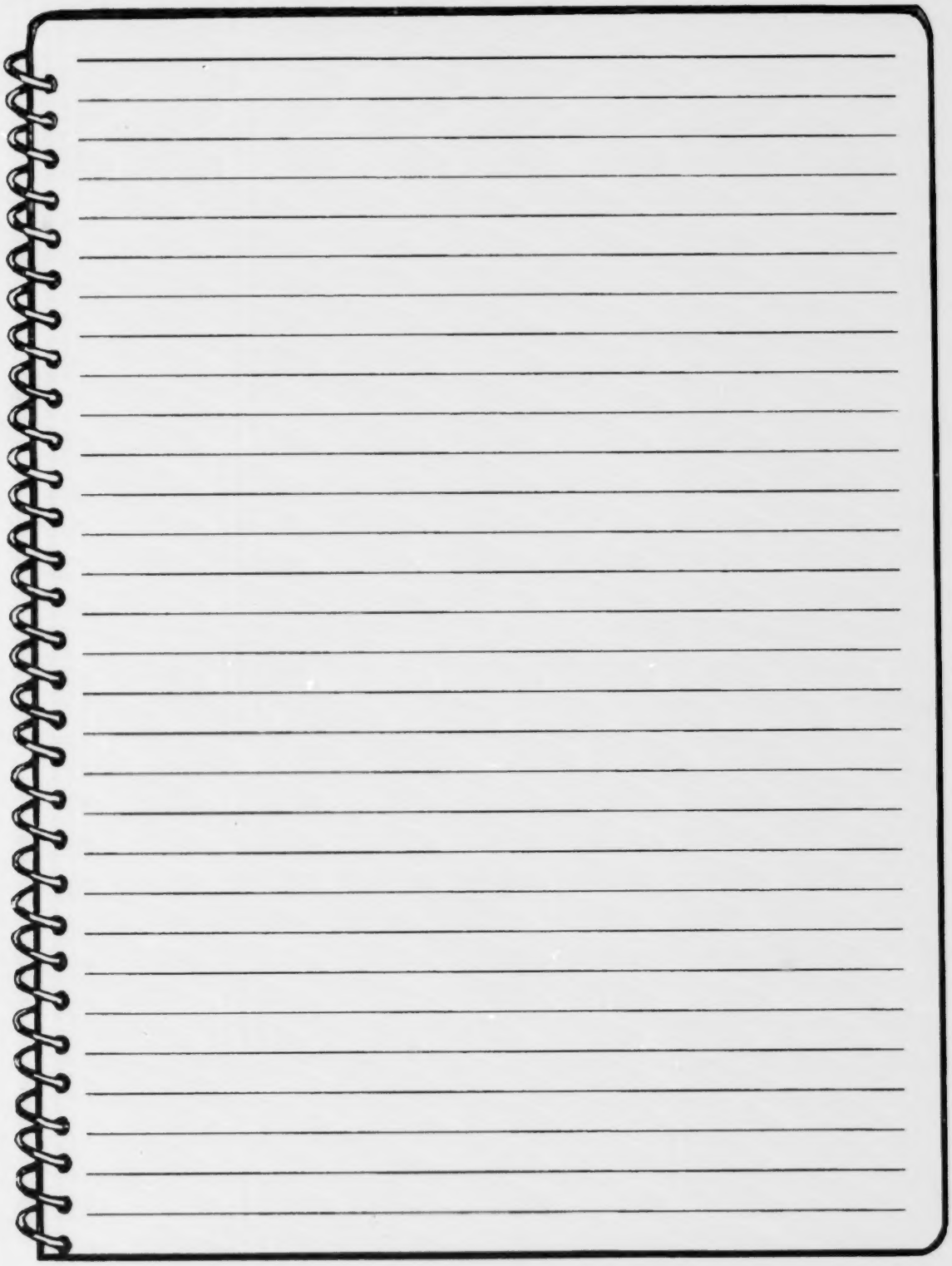

Словник

атмосфера *(іменник)* — газоподібна оболонка (покриття) Землі й деяких інших планет.
В ***атмосфері*** Марса немає озону.
(атмосферний, -а, -е, -і)

буря *(іменник)* — сильний вітер із дощем, а взимку — зі снігом.
Тропічна ***буря*** нечуваної сили налетіла на місто Ґалвестон.
(буряний, -а, -е, -і; буряно)

визначний, -а, -е, -і *(прикметник)* — який відзначається своїми позитивними рисами; видатний; важливий за своїм значенням.
Визначний український поет Іван Франко написав вірш «Не пора».

виконати *(дієслово)* — здійснити завдання, наказ, задум і т. ін.
Любомир завжди ***виконував*** свої завдання вчасно.
(виконавець; виконаний, -а, -е, -і; виконання)

винайти *(дієслово)* — створити щонебудь зовсім нове, до цього часу невідоме.
Люди сподіваються, що вчені скоро ***винайдуть*** ліки проти рака.
(винайдений, -а, -е, -і; винахід; винахідник)

висновок *(іменник)* — остаточна думка про щонебудь.
Лікарі зробили ***висновок***, що куріння дуже шкідливе для здоров'я.
(висновувати)

виявити *(дієслово)* — шукаючи, знайти щонебудь; викрити щонебудь.
Учитель перечитав мій твір з української літератури й ***виявив*** у ньому дві помилки.
(виявлений, -а, -е, -і; виявлено)

відомості *(іменник)* — певні факти чи вісті про когонебудь або щонебудь.
Ми маємо багато ***відомостей*** про морські походи козаків у Туреччину.
(відомий, -а, -е, -і; відомо)

відтворювати *(дієслово)* — малювати або виробляти щонебудь з максимальною точністю.
Валерій пробує ***відтворити*** батьків підпис.
(відтворений, -а, -е, -і)

51

вітчим *(іменник)* — нерідний батько.
Юля любила свого ***вітчима*** як рідного батька.

влаштувати *(дієслово)* — організувати чи здійснювати якунебудь подію
Наша школа щороку ***влаштовує*** подорож до Європи.
(влаштований, -а, -е, -і; влаштовано)

внуки *(іменник)* — діти дочки або сина.
Внуки часто відвідують свою стареньку бабу Параску.

внутрішній, -я, -є, -і *(прикметник)* — який знаходиться в середині чогонебудь.
Внутрішні стіни церкви були гарно розписані.
(внутрі; внутрішність; внутрішньо)

вуйко *(іменник)* — брат матері.
Мій ***вуйко*** Богдан, молодший брат мами, купив собі мотоцикл.

в'язанка *(іменник)* — злучені чимось однорідні предмети.
Професор Горняткевич заграв на бандурі ***в'язанку*** колискових пісень.

галоші *(іменник)* — гумове взуття, що надівають поверх звичайного, щоб зберегти його від води, болота, бруду тощо.

Дмитро скинув при дверях мокрі ***галоші*** й зайшов до хати в чистих черевиках.
(галошний, -а, -е, -і)

ураган *(іменник)* — вітер великої руйнівної сили.

Вітер щохвилини міцнішав, переходив у ***ураган***.
(ураганний, -а, -е, -і)

дослідження *(іменник)* — науковий розгляд чогонебудь.
Експедиція провела ***дослідження*** життя риб у ріці Амазонка.
(досліджений, -а, -е, -і; дослідник)

експериментувати *(дієслово)* — проводити якісь досліди

Молоді вчені ***експериментували*** в лабораторії. Вони шукали ліки від раку.
(експеримент; експериментальний, -а, -е, -і)

закуска *(іменник)* — легкі страви, що їх їдять перед обідом для збудження апетиту.

Цей шикарний ресторан подає жаб'ячі лапки на ***закуску***.
(закусочний, -а, -е, -і)

BEST COPY AVAILABLE

закусочна *(іменник)* — вид їдальні (ресторану), в якій продають страви, що готуються швидко та просто.

У ***закусочній*** «МакДональдс» можна швидко поїсти.

зберігати *(дієслово)* — захищати щонебудь від псування, руйнування, небезпеки.

У музеї ***зберігається*** багато старовинних речей.

(збережений, -а, -е, -і; збережено)

інтелект *(іменник)* — розум; здатність людини думати, мислити.

Леся Українка була людиною з широко розвинутим ***інтелектом***.

(інтелектуальний, -а, -е, -і; інтелектуальність; інтелектуально)

курйоз *(іменник)* — щось дивне, смішне, рідкісне.

Я бачила навіть такий ***курйоз***, що кіт спав із мишею.

(курйозний, -а, -е, -і; курйозність; курйозно)

літопис *(іменник)* — послідовний запис історичних подій у Київській Русі.

З ***літопису*** ми дізналися, як князь Володимир охрестив киян 988 року в Дніпрі.

(літописання; літописець; літописний, -а, -е, -і)

літописець *(іменник)* — людина, яка записувала історичні події в Київській Русі; той, хто писав літопис.

Літописець Нестор описав у літописі, як загинув київський князь Олег у X-му сторіччі.

(літопис; літописання; літописний, -а, -е, -і)

локшина *(іменник)* — страва, яка готується з прісного висушеного тіста, напр., макарони.

Найкращі страви з ***локшини*** готують в італійських ресторанах.

лабораторія *(іменник)* — спеціяльне приміщення для проведення експериментів, дослідів.

Альбертський університет має сучасні хемічні ***лабораторії***, де навчаються студенти.

(лаборант; лаборантка; лабораторний, -а, -е, -і)

надзвичайний, -а, -е, -і *(прикметник)* — чудовий, особливий; такий, що викликає почуття захоплення.

Українська співачка Таїса Повалій має ***надзвичайний*** голос та артистичний талант.

(надзвичайність; надзвичайно)

настільний, -а, -е, -і *(прикметник)* — те, що призначається до столу, що стоїть на столі.

Іван включив ***настільну*** лямпу й почав читати листа від бабусі.

науковий, -а, -е, -і *(прикметник)* — той, що відноситься до науки.

У XX-му сторіччі зроблено багато ***наукових*** відкриттів у хемії, біології, генетиці.

(наука; науковець; науково)

невже *(частка)* — уживається в питальному реченні з відтінком сумніву, здивування, недовір'я тощо.

Невже ви ще ніколи не літали літаком?

незрозумілий, -а, -е, -і *(прикметник)* — такий, що його важко збагнути чи зрозуміти; такий, що викликає подив; який не можна пояснити.

Поведінка Христі була ***незрозумілою***; вона то плакала, то сміялась.

(незрозумілість; незрозуміло)

неймовірний, -а, -е, -і *(прикметник)* — який важко або неможливо собі уявити.

У 1932–33 роках на Україні був ***неймовірний*** голод.

(неймовірність; неймовірно)

обмеження *(іменник)* — правила, настанови, що вказують допустимі норми чогонебудь дозволеного.

У Канаді існують ***обмеження*** на ввіз продуктів з інших країн.

(обмежений, -а, -е, -і)

орган *(іменник)* — частина живого тіла, яка має певну будову й виконує одну або кілька функцій.

Легені — це ***орган*** дихання, серце — це орган кровообігу, а шлунок — це орган травлення.

(органічний, -а, -е, -і)

організм *(іменник)* — будьяке живе тіло, істота.

Наталка довго хворіла, і її ***організм*** дуже ослаб.

оригінальний, -а, -е, -і *(прикметник)* — своєрідний; не такий, як усі; який відрізняється від інших.

Роман дуже ***оригінальний*** хлопець, тому з ним завжди цікаво.

(оригінал; оригінальність; оригінально)

пасерб *(іменник)* — нерідний син.

Вітчим любив свого ***пасерба*** й часто сам возив його до школи.

пасербиця *(іменник)* — нерідна дочка.

Мачуха була доброю до своєї ***пасербиці***.

первісний, -а, -е, -і *(прикметник)* — який існував у найдавніші періоди історії людства.

Первісні люди жили в печерах і ходили голі.

(первісно)

підтверджувати *(дієслово)* — доводити правильність, істинність чогонебудь фактами.

Те, що Земля обертається навколо Сонця, ***підтверджено*** доказами багатьох астрономів.

(підтверджений, -а, -е, -і; підтвердження)

потрібний, -а, -е, -і *(прикметник)* — необхідний; без якого не можна щось зробити.

Олена пішла до бібліотеки, але не знайшла ***потрібні*** книжки.

(потрібно)

прісний, -а, -е, -і *(прикметник)* — без певного смаку через відсутність соли.

На Землі тільки три відсотки ***прісної*** води.

процес *(іменник)* — послідовні дії чи засоби, спрямовані на досягнення чогось.

Індійці з берегів Амазонки самі винайшли ***процес*** вироблення галош.

рецензія *(іменник)* — стаття, що аналізує та оцінює якийнебудь твір, концерт, фільм і т. п.

Рецензію на платівку Любомири Ковальчук написав Олесь Кузишин.

(рецензент; рецензований, -а, -е, -і)

родовище *(іменник)* — природне скупчення корисних копалин (нафти, газу, вугілля) у землі.

На Україні є багаті ***родовища*** вугілля й газу.

розчин *(іменник)* — суміш, у якій одна речовина розмішана з іншою.

Інколи квіти підливають хемічним ***розчином***, щоб вони краще росли.

(розчинений, -а, -е, -і; розчинний, -а, -е, -і; розчинник)

спостереження/спостерігання *(іменник)* — процес нагляду, доглядання за кимось або чимось. (Спостерігання означає нескінчений процес; спостереження також означає наслідки цього процесу).

Думаю, що ***спостерігання*** за поведінкою риб у ріці Амазонка триватиме довго, але ***спостереження*** будуть дуже цікавими.

(спостережений, -а, -е, -і; спостережливий, -а, -е, -і; спостережливість; спостережний, -а, -е, -і; спостерігач; спостерігачка)

старовинний, -а, -е, -і *(прикметник)* — створений у давнину, але збережений до наших часів.

На сцену вийшов бандурист і гарно заспівав ***старовинну*** козацьку думу.

(старовина)

техніка *(іменник)* — сукупність машин, механізмів, апаратів та пристроїв.

Сучасна канадська ***техніка*** стоїть на дуже високому рівні.

(технічний, -а, -е, -і; технічно)

унікальний, -а, -е, -і *(прикметник)* — такий, що дуже рідко зустрічається; рідкісний, винятковий.

У Драгмеллері знаходиться ***унікальний*** музей динозаврів.

(унікальність; унікально)

утворитися *(дієслово)* — з'явитися, виникнути; почати своє існування.

Після сильного землетрусу в Тихому океані біля Японії ***утворився*** маленький острів.

(утворений, -а, -е, -і)

фараон *(іменник)* — титул царя в стародавньому Єгипті.

Піраміди — це гробниці ***фараонів***.

(фараонівський, -а, -е, -і)

формування *(іменник)* — організація або створення чогонебудь.

Коли татари підійшли до Києва, князь почав ***формування*** загонів вояків для оборони міста.

(формувати)

чернетка *(іменник)* — чорновий текст, рукопис.

Учитель хоче перевірити чернетку моєї розповіді перед тим як я перепишу її на комп'ютері.

(чернетковий, -а, -е, -і)

Особистий список нових слів

57

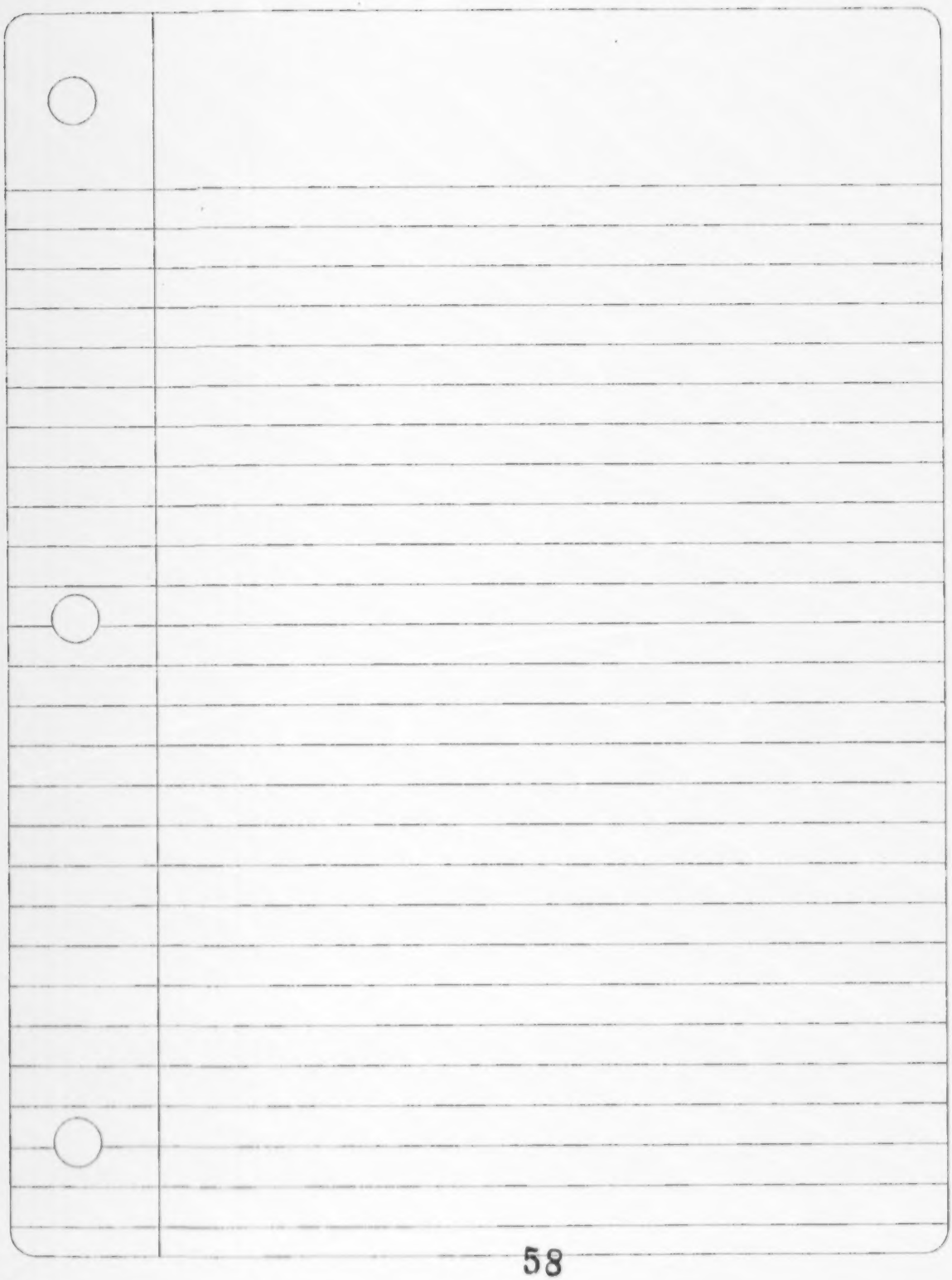

58

НАД УЧНІВСЬКИМ ЗОШИТОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Керівник проєкту	ІВАН СОКОЛОВСЬКИЙ
Зміни та доповнення	КСЕНЯ СКРИПНИК БУБЕЛЬ
Члени Комітету перегляду матеріялів з української мови для нижчих середніх кляс	КСЕНЯ СКРИПНИК БУБЕЛЬ ОДАРКА ГІНДА ТАРАС ДВОРНИЦЬКИЙ ЛЮБА ІЩЕНКО ІГОР КРИС ТАРАС ПОДІЛЬСЬКИЙ ІВАН СОКОЛОВСЬКИЙ КСЕНЯ ФЕДИНА ГАЛИНА ЦАР
Мовний консультант і редактор	ЯР СЛАВУТИЧ
Керівник видання	ГАЛИНА ЦАР
Художньо-технічне оформлення	ВІКТОРІЯ ЖУКІВСЬКА ГАЛИНА ЦАР
Обкладинка	СОНЯ БУРАК-БЕРНАРД ШЕЙН ЧЕН
Коректори	ТЕТЯНА НАЗАРЕНКО ГАЛИНА ЦАР
Комп'ютерний набір	ВІКТОРІЯ ЖУКІВСЬКА ІРИНА СИМЧИШИН-СТРУК

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Керівник проєкту	ІВАН СОКОЛОВСЬКИЙ
Програмний укладач	БОГДАН БОРУЩАК
Координатор експерименту	БОГДАН БОРУЩАК
Учителі-учасники експерименту	БОГДАН БОРУЩАК КСЕНЯ СКРИПНИК БУБЕЛЬ ОДАРКА ВОЗНЯК ОДАРКА ГІНДА ВІРА ЛИТВИН СЕМЕН СЕНЧИШИН
Коректор	ГАЛИНА ЦАР
Комп'ютерний набір	ВІКТОРІЯ ЖУКІВСЬКА

THIS STUDENT ACTIVITY BOOK WAS PRODUCED BY:

Head of Development Team	JOHN SOKOLOWSKI
Revisions	XENIA SKRYPNYK BUBEL
Ukrainian Language Arts Junior High School Review Committee	XENIA SKRYPNYK BUBEL AUDREY GINDA TERRY DWORNYCKI LUBA ISHENKO IHOR KRYS TARAS PODILSKY JOHN SOKOLOWSKI KSENIA FEDYNA HELEN CZAR
Language Consultant and Editor	YAR SLAVUTYCH
Production Manager	HELEN CZAR
Production Design	VICTORIA ZUKIWSKY HELEN CZAR
Cover Design	SONYA BURAK-BERNARD SHANE CHEN
Copyeditors	TATIANA NAZARENKO HELEN CZAR
Inputters	VICTORIA ZUKIWSKY IRENA SIMČIŠIN-STRUK

PILOT EDITION

Project Manager	JOHN SOKOLOWSKI
Program Developer	BOHDAN BORUSZCZAK
Piloting Coordinator	BOHDAN BORUSZCZAK
Piloting Teachers	BOHDAN BORUSZCZAK XENIA SKRYPNYK BUBEL ODARKA WOZNIAK AUDREY GINDA VERA LYTWYN SIMON SENCHYSHYN
Copyeditor	HELEN CZAR
Inputter	VICTORIA ZUKIWSKY

BEST COPY AVAILABLE

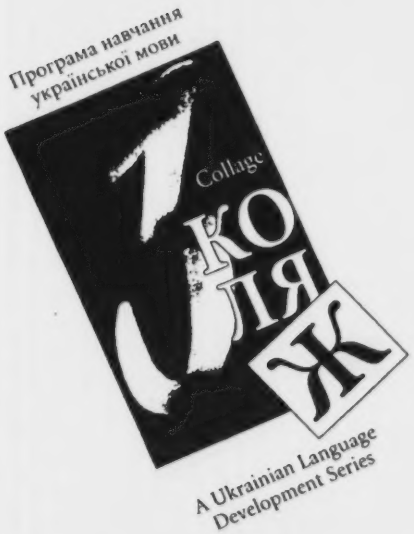

Учнівські зошити в цій серії:

Два шляхи
І сміх, і плач
Уяви собі...
Цікаве

Student Activity Books in This Series:

Two Paths
Laughter and Tears
Just Imagine...
It's Interesting

Учнівські зошити в серії *Коляж 3* складаються з чотирьох збірок вправ, які тематично підходять до однойменних читанок у серії.

Зошити вміщають різноманітні вправи, що змістом та оформленням ураховують зацікавлення сучасних підлітків.

Вони розраховані на дві категорії учнів, а саме:
а) на україномовних підлітків, які живуть поза Україною,
б) на підлітків, які вивчають українську як другу мову, і які пройшли відповідне приготовлення (приблизно 1 700 годин формального навчання української мови).

Працюючи з зошитами в серії *Коляж 3*, учні набуватимуть практичного знання української мови та збагачуватимуть свій запас слів і, таким чином, будуть краще приготовані писати й розмовляти українською мовою.

BEST COPY AVAILABLE

ISBN 0-7785-1366-1

Alberta LEARNING

FL

ЦІКАВЕ

ВІДПОВІДІ ДО УЧНІВСЬКОГО ЗОШИТА

It's Interesting

Answer Key to Student Activity Book

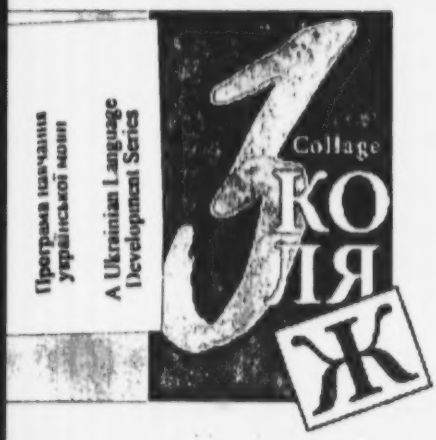

Уклали
Б. БОРУЩАК
В. КОРЕЦЬ
Д. ПОРОХІВНИК
Г. ЯРЕМКО

62

©2002 the Crown in Right of Alberta, as represented
by the Minister of Learning, Alberta Learning,
11160 Jasper Avenue, Edmonton, Alberta, Canada T5K 0L2

All rights reserved.

The primary intended audience for this publication is:

Administrators	
Counsellors	
General Audience	
Parent School Councils	
Parents	
Students	
Teachers	√

Головними користувачами цього видання будуть:

Адміністратори	
Радники	
Загальна публіка	
Шкільні батьківські ради	
Батьки	
Учні	
Учителі	√

Pilot edition published 1989.
Printed in Canada.

Alberta Learning
Learning and Teaching Resources Branch
11160 Jasper Avenue
Edmonton, AB Canada T5K 0L2
Phone: (780) 427–2984; Fax: (780) 422–0576
Internet: http://ednet.edc.gov.ab.ca

Alberta Learning Cataloguing in Publication Data

Alberta. Alberta Learning. Learning and Teaching Resources Branch.
Tsikave : vidpovidi do uchnivs'koho zoshyta = It's interesting : answer key to student activity book / compiled by Bohdan Boruszczak ... [et al.].

ISBN 0-7785-1368-8

1. Ukrainian language – Study and teaching – Alberta. 2. Language and languages – Study and teaching – Alberta – Bilingual method. I. Boruszczak, Bohdan. II. Title. III. Title: It's interesting: answer key to student activity book. IV. Series: Collage: a Ukrainian language development series.

PG3811.A333 2002 491.79

Вправа 1. Мозкова атака

Індивідуальна або групова робота.

Можливі відповіді:

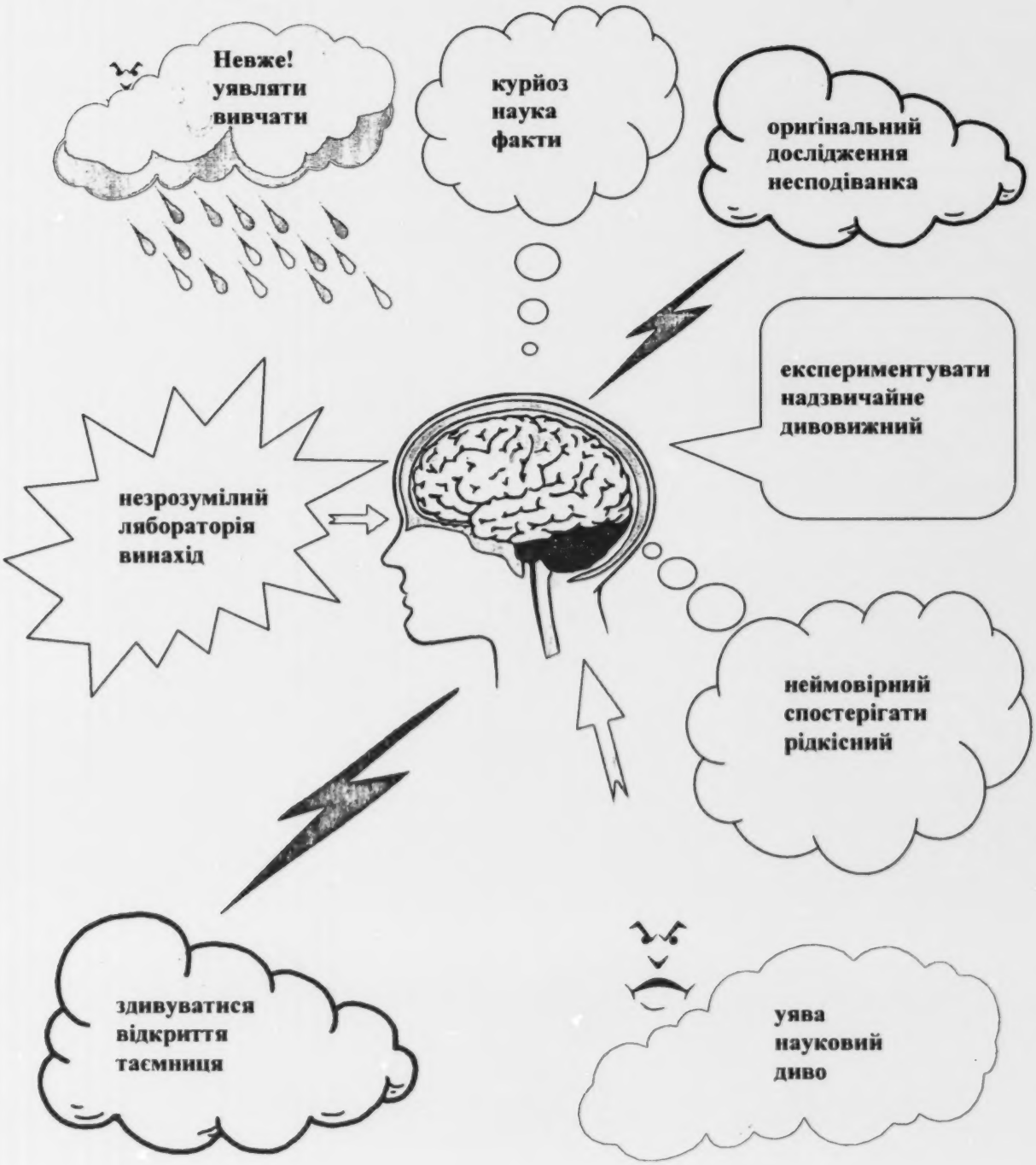

Вправа 2. Розкажи про себе

А. Індивідуальна робота.

Б. Усна робота.

Вправа 3. Родинні назви

А. Індивідуальна робота.

Б.
1. Тато й мама — це твої _____батьки_____.
2. Сестра тата чи мами — це твоя _____тітка_____.
3. Люди, що тримали тебе до хреста — це твої _____хресні батьки_____.
4. Брат тата чи мами — це твій _____дядьо/дядько/стрийко/вуйко_____.
5. Нерідна мама — це твоя _____мачуха_____.
6. Давні члени роду — це твої _____предки_____.
7. Син твоїх батьків — це твій _____брат_____.
8. Батько тата чи мами — це твій _____дід_____.
9. Баба тата чи мами — це твоя _____прабаба_____.
10. Твоя дитина (дівчина) — це твоя _____дочка_____.
11. Хресні батьки твоєї дитини — це твої _____куми_____.
12. Діти твоїх дітей — це твої _____внуки_____.
13. Дочка твоїх батьків — це твоя _____сестра_____.
14. Дружина твого тата — це твоя _____мама_____.
15. Чоловік твоєї сестри — це твій _____швагер/шурин_____.
16. Твоя дитина (хлопець) — це твій _____син_____.
17. Дружина твого брата — це твоя _____братова_____.
18. Чоловік твоєї дочки — це твій _____зять_____.
19. Нерідний батько — це твій _____вітчим_____.
20. Чоловік твоєї мами — це твій _____тато_____.

В.
1. Павло Лютий — _____чоловік_____ Ганни.
2. Ганна — _____дружина_____ Павла Лютого.
3. Павло Лютий — _____вітчим_____ Христі.
4. Христя — _____пасербиця_____ Павла Лютого.
5. Павло й Ганна — _____батьки_____ Юрія.
6. Юрій — _____похресник_____ Марка Чорного та Олени Білої.
7. Марко Чорний та Олена Біла — _____хресні_____ _____батьки_____ Юрія.
8. Стефан та Євдокія Люті — _____свати_____ Любомира й Марти Мокрих.
9. Любомир Мокрий та Стефан Лютий — _____діди_____ Юрія.
10. Марта Мокра та Євдокія Люта — _____баби_____ Юрія.
11. Юрій — _____внук_____ Любомира й Марти Мокрих та Стефана і Євдокії Лютих.
12. Любомир Мокрий — _____тесть_____ Павла.

13. Марта Мокра — теща Павла.
14. Стефан Лютий — свекор Ганни.
15. Євдокія Люта — свекруха Ганни.
16. Ганна — невістка Стефана та Євдокії Лютих.
17. Павло — зять Любомира та Марти Мокрих.
18. Юрій — зведений брат Христі.
19. Гриць — дядько Юрія.
20. Тетяна — братова Ганни.
21. Стефанія — зовиця Ганни.
22. Тома — шурин/швагер Ганни.
23. Святослав і Мирослав — двоюрідні брати/кузени Юрія.
24. Ганна — тітка Святослава й Мирослава.
25. Павліна й Марія — прабаби Юрія.

Г. Індивідуальна робота.

Можливі відповіді:

1. Святослав — брат Мирослава.
2. Євген — пасерб Марії.
3. Марко та Олена — куми Павла й Ганни.
4. Ганна й Павло — подружжя.
5. Лариса — ятрівка Ганни.

Ґ. *Можлива відповідь:*

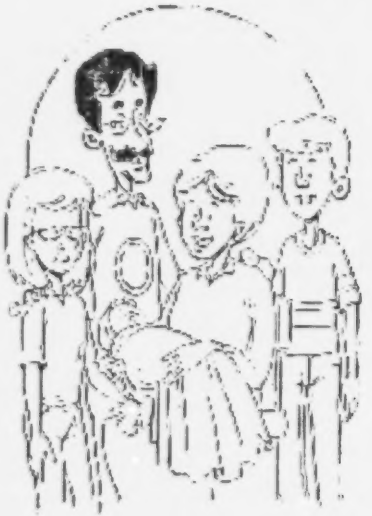

BEST COPY AVAILABLE

Д.

Ім'я члена Ганниної родини	Родинна назва
1. Христя	Ганнина дочка
2. Юрій	Ганнин син
3. Любомир	Ганнин тато/батько
4. Марта	Ганнина мама/мати
5. Гриць	Ганнин брат
6. Тетяна	Ганнина братова
7. Святослав і Мирослав	Ганнині братанки/племінники
8. Тереса	Ганнина сестра
9. Тома	Ганнин шурин/швагер
10. Павліна	Ганнина баба

Е. Індивідуальна робота.

Вправа 4. Кличний відмінок

А. Індивідуальна робота.

Можливі відповіді:

Називний відмінок	Кличний відмінок
1. Ганна	Ганно!
2. Христя	Христю!
3. Юрій	Юрію!
4. Марко	Марку!
5. Олена	Олено!
6. Любомир	Любомире!
7. Марта	Марто!
8. Стефан	Стефане!
9. Євдокія	Євдокіє!
10. Гриць	Грицю!
11. Тетяна	Тетяно!
12. Святослав	Святославе!
13. Мирослав	Мирославе!
14. Тереса	Тересо!
15. Стефанія	Стефаніє!
16. Павліна	Павліно!
17. Марта	Марто!
18. Марія	Маріє!
19. Андрій	Андрію!
20. Євген	Євгене!
21. Тома	Томо!

BEST COPY AVAILABLE

Б. Індивідуальна робота.

Вправа 5. Невже!

А. Індивідуальна робота.

Можливі відповіді:
Назва статті: Чи є «шосте» почуття?
Мій переказ: Ця стаття розповідає про англійських учених. Ці вчені вірили, що людина може орієнтуватися в просторі так само, як поштові голуби. Щоб перевірити свою теорію, вони зав'язали очі групі учнів і відвели їх далеко від школи. Тоді вони сказали цим учням показати всі сторони світу та вказати пальцем, де знаходиться їхня школа. Майже всі учні змогли це зробити із зав'язаними очима.

Назва статті: Клясифікація балакучих
Мій переказ: Чехословацькі науковці вирішили довідатися, хто найбільше говорить. Вони виявили, що діти від 5-ти до 10-ти років говорять найбільше, бо промовляють щодня приблизно 14 тисяч слів. Друге місце належить морякам, які повернулися з далекого плавання, бо вони промовляють щодня близько 13-ти тисяч слів. А підлітки до 16-ти років отримали третє місце, бо вони промовляють щодня лише 10 тисяч слів.

Назва статті: Звідки пішли галоші?
Мій переказ: З цієї статті ми довідуємося про походження гумового взуття. Автор статті пише, що індійці з берегів ріки Амазонки вигадали, як виробляти галоші. Вони вирізали дірку в корі каучукового дерева. З тієї дірки тік липкий сік. Індійці підставляли свої ноги під сік і він прилипав їм навколо стіп. Через певний час сік ставав твердим і гнучким, і його можна було знімати з ніг.

Назва статті: Хто дивиться в дзеркало?
Мій переказ: Щоб довідатися, хто частіше дивиться в дзеркало — жінки чи чоловіки, шведські психологи провели дослідження. Вони поставили дзеркало у великій крамниці в Стокгольмі й поруч нього заховали кінокамеру. Після одного дня кінокамера показала, що в дзеркало подивилося 412 жінок і 778 чоловіків. Жінки поправляли собі волосся, а чоловіки тільки милувалися собою.

Назва статті: Людина-магніт
Мій переказ: Автор цієї статті розповідає про одного мешканця французького міста Васі. Ролан Діманш був чоботарем. Він мав дві доньки. Після того, як йому минуло 35 років, він почав відчувати в собі дивну силу. Коли він підходив заблизько до компаса, його магнітна стрілка починала трястися, а коли він відступав від компаса, стрілка заспокоювалася.

Назва статті: Гадання за… годинником
Мій переказ: У цій статті пишуть, що ми можемо довідатися про характер людини з того, який годинник вона любить носити. Автор статті каже, що американські психологи вивчали цю справу й вирішили таке:

- годинники зі звичайними арабськими числами носять консервати, себто люди, які не люблять змін
- годинники, що показують дату, носять люди, які люблять пригоди
- годинники з будильником нòсять нерішучі люди, які всього бояться.

Наприкінці статті автор додає, що люди, які зовсім не носять годинників, завжди почувають себе молодими й бадьорими.

Назва статті: Незвичайне співжиття
Мій переказ: Ця стаття розповідає про одну цікаву релігійну секту в Індії. До цієї секти належить майже 2 мільйони людей. Члени секти не можуть вбивати ніяких живих істот. Щоб не спалити якусь малу комашку, вони не вживають вогню. Щоб не проковтнути комара чи мушку, вони прикривають рот прозорою матерією. Вони також проціджують воду перед тим як її пити, щоб з водою не випити якусь іншу дрібненьку живу істоту.

Назва статті: Індик-золотошукач
Мій переказ: Ця цікава подія сталася в Монреалі, коли якась господиня зарізала індика. Вичищаючи його шлунок, вона знайшла в ньому дві грудки чистого золота. Коли люди дослідили, звідки походив той індик, вони довідалися, що його вигодували в Альберті. Так за допомогою індика люди відкрили родовище золота в Альберті.

Б. Групова робота.

Вправа 6. Спостереження

А. Індивідуальна робота.

Б.

Чоловік	Частина слона	Висновок
1-й	бік	Перший чоловік думав, що слон схожий на ***стіну***.
2-й	ікло	Другий чоловік думав, що слон схожий на ***спис***.
3-й	хобот	Третій чоловік думав, що слон схожий на ***вужа***.
4-й	коліно	Четвертий чоловік думав, що слон схожий на ***дерево***.
5-й	вухо	П'ятий чоловік думав, що слон схожий на ***віяло***.
6-й	хвіст	Шостий чоловік думав, що слон схожий на ***шнур***.

В. Індивідуальна робота.

Вправа 7. Що ти бачиш?

А. Індивідуальна робота.

Можлива відповідь:
Я бачу молоду дівчину. Вона має великі очі з гарними віями. Вона також має гарне довге волосся. На голові в неї блискуча корона.

Б. Індивідуальна робота.

Можлива відповідь:
Тепер я бачу стару жінку. Вона має коротко підстрижене волосся. Ніс у неї товстий і довгий, а очі виглядають сумними. Її обличчя покрите зморшками.

В. Індивідуальна робота.

Вправа 8. Рецензія

А. Індивідуальна робота.

Б. 1. Співачку звуть Любомира Ковальчук.

2. Популярні народні пісні: «Мені ворожка ворожила»
«Воля»
Сучасні пісні з України: «Жовтий лист»
«А я люблю Прикарпаття»
Жваві, бадьорі пісні: «Казка»
«Ой, яка я гарна»
«А я люблю Прикарпаття»

3.

Назва пісні	Композитор
«Спи, дитинко, спи»	Ярослав Ґудзьо
«Садок розцвітає»	Петро Марунчак
«Мама»	Ярослав Ґудзьо

4. Любомира сама написала музику до пісні «Казка».

5. а) Автор рецензії вважає, що Любомира найкраще виконала пісню «Заплакали очі зорями».

б) Рецензент думає, що Любомира співає пісню «Заплакали очі зорями» дуже добре, а інструментальний акомпаньямент у цій пісні дуже ефективний.

6. Рецензент каже, що пісня «Жовтий лист» не підходить Любомирі своїм характером. На його думку, ця пісня вимагає сильнішого, глибшого голосу й більш чутливого, драматичного виконання.

7.

Ім'я та прізвище	Інструмент
1. Павло Антоні	перша гітара
2. Петро Гуменний	мандоліна
3. Стефан Ґордон	трубка
4. Ярослав Ґудзьо	гітара
5. Джон Джейсон	бас
6. Юрко Кульчицький	клявіятура
7. Петро Марунчак	бубни

8. Автор пише, що було б краще, якби бубоніст Петро Марунчак і басист Джон Джейсон виявляли трохи більше ініціятиви й музикальности, бо взагалі вони грають досить мляво.

9. Перша платівка Любомири називається «Зоря».

10. Автора рецензії звуть Олесь Кузишин.

В. Індивідуальна робота.

Г. Індивідуальна робота.

Можлива відповідь:

Біографія Любомири Ковальчук

Любомира Ковальчук народилася 1958 року в канадському місті Монреалі в провінції Квебек. Ще малою дівчиною вона почала займатися співом. У підлітковому віці вона вчилася грати на гітарі, флейті й фортепіяні. Вона подорожувала по всій Канаді, співаючи українські народні пісні на весіллях, фестивалях та інших імпрезах, зорганізованих українською громадою.

У 1979 році Любомира, бубоніст Петро Марунчак і гітарист Марк Лиман зорганізували оркестру й випустили пісню «Every Time I See Your Picture I Cry», яка дуже сподобалася монреальцям. Навесні 1984 року вийшов її перший альбом, який допоміг Любомирі виграти нагороду «Джюно» в 1985 році в категорії «найкращий вокаліст серед жінок».

У листопаді 1985 року Любомира почала записувати свій наступний альбом під назвою «Between the Earth and Sky». Незадовго після випуску цього альбому Любомирин автобус потрапив у велику автомобільну катастрофу, в якій ледве не загинули кілька членів її оркестри. Любомири не було тоді в автобусі.

Після цієї автомобільної катастрофи Любомира три роки не записувала жодних альбомів. Вона переїхала до Сполучених Штатів, намагаючись краще представити себе американським слухачам. 1988 року СіБіСі показало одногодинну передачу про співачку та її оркестру. Улітку того ж року Любомира виступила в Едмонтоні на славному українському Фестивалі '88.

1990 року компанія Кепітал рекордс розірвала контракт з Любомирою. Того самого року вона розійшлася зі своїм чоловіком і бубоністом Петром Марунчаком та зникла з публічної сцени.

Нарешті, поладнавши свої легальні справи, 1996 року Любомира випустила компакт-диск під назвою «Chain Reaction».

Ґ. Індивідуальна робота.

Вправа 9. Хто знає?

А. 1. До англійського Робін Гуда порівнюють українського героя Олексу Довбуша.

2. Гуцульський інструмент трембіта сповіщає смерть, похорон, весілля чи якусь іншу подію на селі.

3. Павло Чубинський написав слова до українського національного гимну.

4. Христофор Колюмб уперше привіз боби какао до Европи.

5. Вугор здобуває собі поживу за допомогою електрики.
6. У воді, створеній зі снігу, бракує мінеральних солей.
7. На півдні Франції в місті Каорі двічі випадали «дощі» з павуків.
8. Поїзд уперше переїхав через усю Канаду в 1886 році.
9. Місяць липень колись називали кивень, косень і ґедзень.
10. Підготовою до новорічного свята в замку міланського герцога Моро керував славний художник Леонардо да Вінчі.
11. Щоб виростити бороду 9 метрів завдовжки, потрібно п'ятдесят років.
12. В Україні почали святкувати новий рік 1-го січня за гетьмана Івана Мазепи.
13. В Америці видають більше грошей на жувальну ґуму, ніж на підручники.
14. Гепард бігає швидше за всіх.
15. Примарне озеро в пустелі називається «міраж».
16. У стародавньому Римі вітались словами «Як ваша сила?».
17. Діти віком від 5-ти до 10-ти років говорять найбільше.
18. Олівці виробляють із графіту.
19. На Землі три відсотки прісної води.
20. Під час першої експедиції 1768 року капітан Джеймс Кук відкрив Нову Зеландію та Австралію.

Б. Групова робота.

Вправа 10. Знайдислово

А.

визначний	висновок	відтворювати	внуки	в'язанка
виконати	виявити	вітчим	внутрішній	
винайти	відомості	влаштувати	вуйко	

Б.

й	в	н	у	т	р	і	ш	н	і	й	в	в
и	т	й	а	н	и	в	м	и	ч	т	і	в
в	к	в	и	с	н	о	в	о	к	к	д	і
л	і	в	л	ш	и	р	о	г	в	в	т	т
а	т	и	в	и	т	я	т	н	у	р	в	а
ш	с	з	'	т	й	ц	у	й	и	в	о	т
т	о	н	я	а	а	к	к	к	в	р	р	е
у	м	а	з	н	и	о	у	в	о	я	ю	с
в	о	ч	а	о	и	н	о	г	к	в	в	я
а	д	н	н	к	в	н	у	и	й	и	а	г
т	і	и	к	и	т	в	к	с	у	т	т	і
и	в	й	а	в	я	и	т	и	в	я	и	в

Вправа 11. Розшифруй речення

А. Індивідуальна робота.

Б. 1.

19	14	28	19	20	27	8		28	29	6	22	6		21	7	21	14	!	
Г	а	в	а	й	ц	і		в	б	и	л	и		К	у	к	а	!	

5	4	3	29	14		28	8	16	8	29	4	14	5	6		20	9	19	9	
Т	р	е	б	а		в	і	д	і	б	р	а	т	и		й	о	г	о	

5	8	22	9	.
т	і	л	о	.

Гавайці вбили Кука! Треба відібрати його тіло.

2.

10	4	6	2	25	16	18	14	20	5	3		16	9		21	14	30	14	16	6	.
П	р	и	ї	ж	д	ж	а	й	т	е		д	о		К	а	н	а	д	и	.

5	7	5		29	14	19	14	5	9		16	3	23	3	28	9	2	
Т	у	т		б	а	г	а	т	о		д	е	ш	е	в	о	ї	

25	3	31	22	8	.
з	е	м	л	і	.

Приїжджайте до Канади. Тут багато дешевої землі.

3.

7		29	7	3	30	9	15	-	14	20	4	3	15	8	
У		Б	у	е	н	о	с	-	А	й	р	е	с	і	

28	6	10	14	28		32	9	4	30	6	20		16	9	33	.
в	и	п	а	в		ч	о	р	н	и	й		д	о	щ	.

У Буенос-Айресі випав чорний дощ.

4.

7		16	18	7	30	13	22	1	26		8	30	16	8	2	
У		д	ж	у	н	ґ	л	я	х		І	н	д	і	ї	

25	22	9	28	6	22	6		16	28	8		16	8	28	32	6	30	21	6	,	
з	л	о	в	и	л	и		д	в	і		д	і	в	ч	и	н	к	и	,	

BEST COPY AVAILABLE

33	9		18	6	22	6		15	3	4	3	16		28	9	28	21	8	28	.
щ	о		ж	и	л	и		с	е	р	е	д		в	о	в	к	і	в	.

У джунґлях Індії зловили дві дівчинки, що жили серед вовків.

5.

19	9	15	10	9	16	6	30	1		25	30	14	20	23	22	14		16	28	8	
Г	о	с	п	о	д	и	н	я		з	н	а	й	ш	л	а		д	в	і	

19	4	7	16	21	6		25	9	22	9	5	14		7	
г	р	у	д	к	и		з	о	л	о	т	а		у	

23	22	7	30	21	7		8	30	16	6	21	14	.
ш	л	у	н	к	у		і	н	д	и	к	а	.

Господиня знайшла дві грудки золота у шлунку індика.

В. Індивідуальна робота.

Вправа 12. Хто дивиться в дзеркало?

А. Індивідуальна робота.

Б. Індивідуальна робота.

В. 1. Шведські психологи хотіли довідатися, хто більше дивиться в дзеркало — чоловіки чи жінки.
2. Вони поставили в крамниці велике дзеркало, а поруч нього вони заховали кінокамеру.
3. Кінокамера показала, що у дзеркало подивилося 412 жінок і 778 чоловіків.
4. Жінки дивилися в дзеркало, щоб поправити волосся, а чоловіки — щоб помилуватися собою.
5. Індивідуальна відповідь.

Вправа 13. Як цікаво!

А. Індивідуальна робота.

Б. 1. З цієї статті ми довідуємося про походження галош.
2. Індійці з берегів Амазонки виготовляли взуття з каучуку.
3. 2 Підставляли ноги під сік, що тік із дерева.
3 Сік твердів через деякий час.
4 Знімали готові галоші з ніг.
1 Вони різали кору дерева.

В. Індивідуальна робота.

BEST COPY AVAILABLE

Вправа 14. Скажи одним словом

Число	Значення	Слово
21	*який не можна зрозуміти*	1. внутрішній
3	кімната для проведення експериментів	2. настільний
12	будь-яке живе тіло	3. лабораторія
11	скріплені чимось однорідні предмети	4. оригінальний
20	остаточна думка про щонебудь	5. потрібний
9	проводити експерименти	6. інтелект
1	який знаходиться в середині чогонебудь	7. літопис
17	скупчення нафти, газу, золота й т. п. у землі	8. влаштувати
8	організувати якунебудь подію	9. експериментувати
19	захищати щонебудь від псування, руйнування чи небезпеки	10. надзвичайний
18	сукупність машин, механізмів, апаратів і т. п.	11. в'язанка
4	той, що відрізняється від інших	12. організм
6	здатність людини думати	13. вітчим
14	щось дивне, смішне, рідкісне	14. курйоз
2	призначений для столу	15. неймовірний
13	нерідний батько	16. відомості
10	такий, що викликає захоплення	17. родовище
5	без якого не можна обійтися	18. техніка
7	хронологічний запис історичних подій	19. зберігати
15	який важко або неможливо собі уявити	20. висновок
16	певні факти про когонебудь або щонебудь	*21. незрозумілий*

Вправа 15. Місцевий відмінок прикметника

1. Літописець Нестор описав події в ***стародавній*** Україні.
2. Учнівська рада влаштувала збори в ***шкільній*** бібліотеці.
3. Мати принесла хвору дитину до лікарні на ***втомлених*** руках.
4. Вода займає 90% у ***людському*** організмі.
5. При ***культурному*** центрі утворився танцювальний ансамбль.
6. При ***старих*** будинках часто ростуть великі дерева.
7. Я зауважила, що сьогодні на ***телевізійних*** каналах не було новин.
8. Археологи знайшли людський скелет у ***темній*** печері.
9. Винаходи Тома Едісона можна побачити в його ***оригінальній*** лабораторії.
10. Оксана вишила червоні троянди на ***білому*** полотні.
11. В ***єгипетській*** релігії існував культ загробного життя.
12. Василь побачив смуток у ***заплаканих*** очах матері.

13. Хлопці поїхали до Криму, щоб поплавати в ***Чорному*** морі.
14. Амала й Камала жили у ***вовчій*** зграї.
15. Долина Живих дощів знаходиться в ***Середній*** Азії.
16. При ***сільських*** дорогах паслися корови й гуси.
17. У ***розкішному*** замку герцога Моро готувалися до новорічного свята.
18. В ***англійській*** абетці немає літери «ж».
19. Такі великі ведмеді живуть тільки в ***густих*** лісах Карпат.
20. Я думаю, що в ***жувальній*** гумі немає ніяких вітамінів.
21. При ***королівському*** дворі працює багато слуг.
22. Олекса Довбуш народився в ***гуцульському*** селі Печеніжин.
23. Поселенці діставали безкоштовне помешкання в ***імміграційних*** залях.
24. На ***зоряному*** небі яскраво світила Полярна зоря.
25. Пісню «Ще не вмерла Україна» вперше виконано 1864 року в ***українському*** театрі у Львові.

Вправа 16. Який? Яка? Яке? Які?

1. кукурудзяне борошно — яке?
2. гіркий смак — який?
3. дев'ятиметрова борода — яка?
4. коров'яче молоко — яке?
5. цивілізовані люди — які?
6. нічний дощ — який?
7. цікава подія — яка?
8. відомий актор — який?
9. піскова пустеля — яка?
10. риб'ячі електростанції — які?
11. грецький календар — який?
12. канадські газети — які?
13. сердиті гавайці — які?
14. козацький рід — який?
15. скошене збіжжя — яке?
16. золота фарба — яка?
17. різдвяна ялинка — яка?
18. тяжке життя — яке?
19. український гимн — який?
20. родинні назви — які?
21. родюча земля — яка?
22. міланський герцог — який?
23. водонепроникні черевики — які?

24. тверді олівці _____ які? _____
25. Західня Україна _____ яка? _____

Вправа 17. Підбери займенники

1. Я помітив у ***твоїй*** кишені унікальні окуляри.
2. Чи ти віриш, що в ***їхньому*** домі є оригінальна картина Пікассо?
3. Хто з вас думає, що на ***його*** голові була перука?
4. Чи у ***вашій*** школі є сучасна комп'ютерна техніка?
5. У ***їхніх*** книжках ви можете прочитати про первісних людей.
6. Нова настільна лампа стоїть в ***його*** кабінеті.
7. На жаль, у ***твоєму*** дослідженні знайшлися грубі помилки.
8. При ***нашій*** молодечій організації працює драматичний гурток.
9. Завтра ми будемо обідати в ***їхньому*** розкішному готелі.
10. Відомі актори з Голлівуду виступали на ***наших*** театральних сценах.
11. Ти ніколи не знайдеш цукерок у ***моїй*** кишені.
12. У ***твоєму*** авті зовсім не працює кондиціонер!
13. Реєстраційний стіл стояв при ***його*** канцелярії.
14. Андрій помітив сльози в ***її*** блакитних очах.
15. Яка городина росте на ***вашому*** городі?

Вправа 18. Підбери прикметники

1. Сирі боби дерева какао мають ***гіркий*** смак.
2. Олекса Довбуш — це ***український*** Робін Гуд.
3. ***Стародавні*** єгиптяни вірили в загробне життя.
4. Підготовою до свята керував ***славний*** художник Леонардо да Вінчі.
5. Для оправи олівців уживають ***кедрове*** дерево.
6. У червні різні ягоди та квіти мають ***червоний*** колір.
7. Ми хочемо більше дізнатися про українські ***народні*** інструменти.
8. ***Маленьке*** кенгуреня перелазить у сумку матері самостійно.
9. Жирафа — ***найвища*** тварина на Землі.
10. ***Електричні*** вугри живуть у ріках Амазонка та Оріноко.
11. Березень — ***третій*** місяць року.
12. ***Остання*** експедиція Кука закінчилася 16 лютого 1779 року.
13. Туристам з України дуже сподобалося ***синє*** небо Альберти.
14. ***Морська*** вода — це 97 відсотків усієї світової води.
15. На місто Ґалвестон налетіла ***тропічна*** буря.

Вправа 19. Приїжджайте до нас!

А. Парна робота.

Б. Парна робота.

Вправа 20. Ступені прикметників

А.

Якісні прикметники	Вищий ступінь	Найвищий ступінь
1. гарний	гарніший	найгарніший
2. довгий	довший	найдовший
3. бідний	бідніший	найбідніший
4. чистий	чистіший	найчистіший
5. голосний	голосніший	найголосніший
6. мудрий	мудріший	наймудріший
7. голодний	голодніший	найголодніший
8. популярний	популярніший	найпопулярніший
9. нудний	нудніший	найнудніший
10. багатий	багатший	найбагатший
11. сумний	сумніший	найсумніший
12. холодний	холодніший	найхолодніший
13. білий	біліший	найбіліший
14. молодий	молодший	наймолодший
15. здоровий	здоровіший	найздоровіший

Б.
1. Моя мама готує ***смачніші*** страви, ніж твоя.
2. Дарія завжди купує ***найдорожчий*** одяг.
3. Я думаю, що Марко дістає ***тяжчі*** завдання, ніж ти.
4. Діти, хто в цій клясі ***наймолодший***?
5. Чи ти справді віриш, що дівчата ***слабші*** від хлопців?
6. Наш Зенко — ***найпопулярніший*** хлопець у школі.
7. Узимку я вдягаю свої ***найтепліші*** светри.
8. Мою сестру цікавить ***найновіша*** мода.
9. Чому ти принесла мені ***більше*** дзеркало?
10. Твоє рішення ***мудріше***, ніж моє.
11. Колись зими були довші й ***холодніші***.
12. Ти розбив ***найстаріший*** експонат у музеї!
13. Цього року наші ***найкращі*** учні поїдуть в Україну.
14. Чи у вас є ***свіжіший*** хліб?
15. Чому ти завжди ***найголосніша*** у групі?

Вправа 21. Кросворд

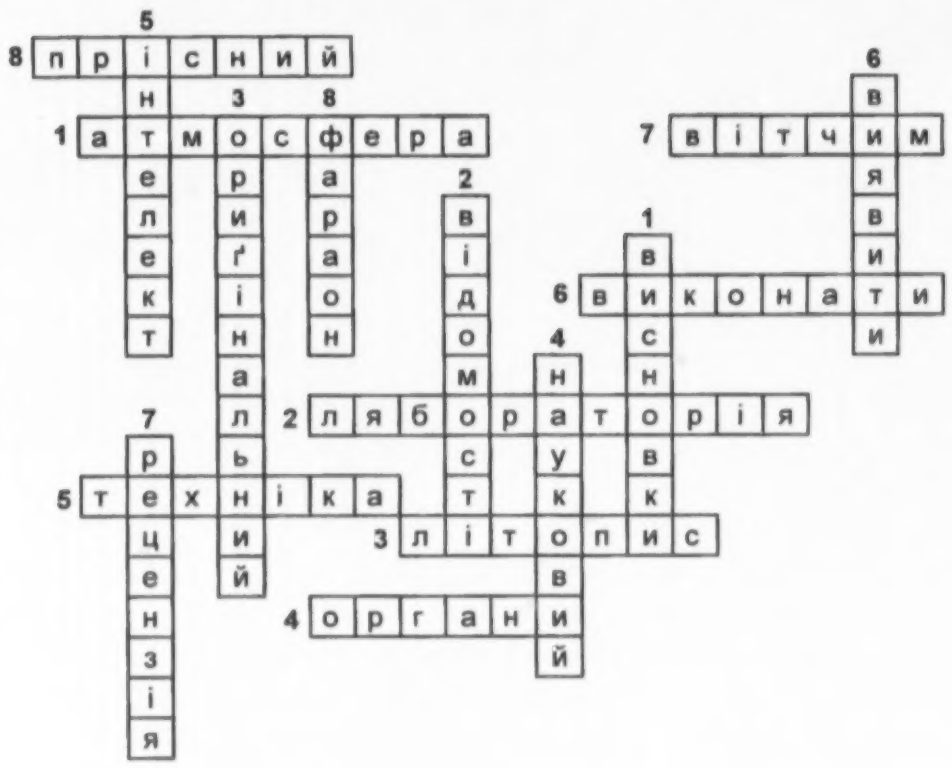

Вправа 22. Меню

А. Індивідуальна робота.

Б. Індивідуальна робота.

В. Індивідуальна робота.

Г. Індивідуальна робота.

Вправа 23. Проєкт: знання мови

Індивідуальна робота.

НАД УЧНІВСЬКИМ ЗОШИТОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Керівник проєкту	ІВАН СОКОЛОВСЬКИЙ
Зміни та доповнення	КСЕНЯ СКРИПНИК БУБЕЛЬ
Члени Комітету перегляду матеріалів з української мови для нижчих середніх класів	КСЕНЯ СКРИПНИК БУБЕЛЬ ОДАРКА ГІНДА ТАРАС ДВОРНИЦЬКИЙ ЛЮБА ІЩЕНКО ІГОР КРИС ТАРАС ПОДІЛЬСЬКИЙ ІВАН СОКОЛОВСЬКИЙ КСЕНЯ ФЕДИНА ГАЛИНА ЦАР
Мовний консультант і редактор	ЯР СЛАВУТИЧ
Керівник видання	ГАЛИНА ЦАР
Художньо-технічне оформлення	ВІКТОРІЯ ЖУКІВСЬКА ГАЛИНА ЦАР
Коректори	ТЕТЯНА НАЗАРЕНКО ГАЛИНА ЦАР
Комп'ютерний набір	ВІКТОРІЯ ЖУКІВСЬКА ІРИНА СИМЧИШИН-СТРУК

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Керівник проєкту	ІВАН СОКОЛОВСЬКИЙ
Програмний укладач	БОГДАН БОРУЩАК
Координатор експерименту	БОГДАН БОРУЩАК
Учителі-учасники експерименту	БОГДАН БОРУЩАК КСЕНЯ СКРИПНИК БУБЕЛЬ ОДАРКА ВОЗНЯК ОДАРКА ГІНДА ВІРА ЛИТВИН СЕМЕН СЕНЧИШИН
Коректор	ГАЛИНА ЦАР
Комп'ютерний набір	ВІКТОРІЯ ЖУКІВСЬКА

THIS STUDENT ACTIVITY BOOK WAS PRODUCED BY:

Head of Development Team	JOHN SOKOLOWSKI
Revisions	XENIA SKRYPNYK BUBEL
Ukrainian Language Arts Junior High School Review Committee	XENIA SKRYPNYK BUBEL
	AUDREY GINDA
	TERRY DWORNYCKI
	LUBA ISHENKO
	IHOR KRYS
	TARAS PODILSKY
	JOHN SOKOLOWSKI
	KSENIA FEDYNA
	HELEN CZAR
Language Consultant and Editor	YAR SLAVUTYCH
Production Manager	HELEN CZAR
Production Design	VICTORIA ZUKIWSKY
	HELEN CZAR
Copyeditors	TATIANA NAZARENKO
	HELEN CZAR
Inputters	VICTORIA ZUKIWSKY
	IRENA SIMČIŠIN-STRUK

PILOT EDITION

Project Manager	JOHN SOKOLOWSKI
Program Developer	BOHDAN BORUSZCZAK
Piloting Coordinator	BOHDAN BORUSZCZAK
Piloting Teachers	BOHDAN BORUSZCZAK
	XENIA SKRYPNYK BUBEL
	ODARKA WOZNIAK
	AUDREY GINDA
	VERA LYTWYN
	SIMON SENCHYSHYN
Copyeditor	HELEN CZAR
Inputter	VICTORIA ZUKIWSKY

Видання випущено на замовлення

Відділу мовних програм *при* **Міністерстві освіти Альберти**.

Публікація матеріялів для 9-ї кляси,
як частини Програми навчання української мови «Коляж»,
була здійснена за фінансовою допомогою

Методичного кабінету української мови
при **Канадському інституті українських студій,**
Альбертський університет,

і

Клюбу українських професіоналістів і підприємців Едмонтону.

The development of the Collage Ukrainian Language Development Series was sponsored by the

Language Services Branch *of* **Alberta Learning**.

The publication of the Collage 3 level of the
Collage Ukrainian Language Development Series
was made possible by the financial support of the

Ukrainian Language Education Centre,
Canadian Institute of Ukrainian Studies,
University of Alberta,

and the

Ukrainian Professional and Business Club of Edmonton.

ISBN 0-7785-1368-8

84

Alberta
LEARNING

U.S. Department of Education
Office of Educational Research and Improvement (OERI)
National Library of Education (NLE)
Educational Resources Information Center (ERIC)

NOTICE

Reproduction Basis

[X] This document is covered by a signed "Reproduction Release (Blanket)" form (on file within the ERIC system), encompassing all or classes of documents from its source organization and, therefore, does not require a "Specific Document" Release form.

[ ] This document is Federally-funded, or carries its own permission to reproduce, or is otherwise in the public domain and, therefore, may be reproduced by ERIC without a signed Reproduction Release form (either "Specific Document" or "Blanket").